VĂN HÓA

CƠ QUAN CỦA BỘ VĂN HÓA, THỂ THAO VÀ DU LỊCH

NĂM THỨ 69

THỨ HAI

11.5.2026 (25.3 Bính Ngọ)

Số 56 (4347)

www.baovanhoa.vn

Email: baovanhoa@fpt.vn

TỪ CÔNG ĐIỆN 38

đến kỷ cương sáng tạo trên không gian mạng

[7]

Công điện số 38 của Thủ tướng Chính phủ sẽ thiết lập kỷ cương trong môi trường số, nơi sáng tạo phải được tôn trọng — Ảnh minh họa

Đưa hợp tác văn hóa và du lịch thành trụ cột quan trọng giữa Việt Nam với Ấn Độ và Sri Lanka [16]

ĐỂ VIỆT NAM TRỞ THÀNH ĐIỂM ĐẾN CỦA CÁC SỰ KIỆN QUỐC TẾ:

Kiến tạo các sự kiện, triển lãm mang tầm vóc quốc gia và đậm bản sắc [3]

Chuyển đổi số là yêu cầu sống còn của ngành Xuất bản [8]

Con đường nào để du lịch Việt Nam bứt tốc? [6]

VĂN HÓA & **SUY NGẪM**

Đừng để thi đua thành "thua đi"

● **CAO CHƯ**

Trong những năm kháng chiến chống Pháp, phong trào thi đua đã được phát động, duy trì từ đó đến nay như một nội dung công tác của các cơ quan nhà nước và trong toàn dân. Chủ tịch Hồ Chí Minh viết Lời kêu gọi thi đua ái quốc *từ năm 1948. Mấy câu giản dị sau đây được mọi người thuộc nằm lòng:* Người người thi đua/Ngành ngành thi đua/Ngày ngày thi đua/Ta nhất định thắng/Địch nhất định thua!

(Xem tiếp trang 2)

Vì sao Hội An đề xuất di dời người dân ra khỏi di tích? [9]

CƠ HỘI VÀ THÁCH THỨC SỐ HÓA DI SẢN

Nhiều cái khó đang bó "đi nhanh" [5]

U17 nữ Việt Nam và ngưỡng cửa lịch sử [15]

Nhiều hoạt động văn hóa ý nghĩa kỷ niệm 136 năm Ngày sinh Chủ tịch Hồ Chí Minh

Từ ngày 14 đến 16.5, Bảo tàng Hồ Chí Minh TP Huế phối hợp với các đơn vị tổ chức chuỗi hoạt động chính trị, văn hóa đặc sắc nhằm tưởng nhớ, tri ân công lao to lớn của Chủ tịch Hồ Chí Minh, đồng thời lan tỏa những giá trị văn hóa truyền thống, giáo dục lòng yêu nước cho thế hệ trẻ. Sự kiện nhân kỷ niệm 136 năm Ngày sinh Chủ tịch Hồ Chí Minh (19.5.1890 - 19.5.2026) và hưởng ứng Festival Huế mùa Hạ 2026.

Điểm nhấn của chuỗi hoạt động là lễ hội làng Dương Nỗ 2026 được tổ chức tại không gian di tích quốc gia đặc biệt đình làng Dương Nỗ và Nhà lưu niệm Bác Hồ tại làng này. Các lễ khai mạc vào tối 14.5 và trước đó là lễ rước và dâng hoa sen lên Chủ tịch Hồ Chí Minh cùng hoạt động thả hoa đăng trên sông Phổ Lợi, tạo không gian văn hóa trang trọng và giàu bản sắc. Trong suốt thời gian diễn ra lễ hội làng Dương Nỗ sẽ có nhiều hoạt động văn hóa, nghệ thuật, trải nghiệm cộng đồng và quảng bá nghề truyền thống… Không gian văn hóa của đồng bào dân tộc thiểu số A Lưới cũng được tái hiện thông qua các sản phẩm thủ công truyền thống đặc sắc. Hoạt động ẩm thực với nhiều món ăn đặc trưng xứ Huế như bún bò Huế, bánh lọc, bánh ít, bánh tét, chè Huế… sẽ phục vụ người dân và du khách trong dịp lễ hội.

Bên cạnh đó, nhiều chương trình giàu ý nghĩa giáo dục cũng được tổ chức như triển lãm ảnh "Nét đẹp di sản Hồ Chí Minh và truyền thống văn hóa làng Dương Nỗ"; hội thi kể chuyện "Chúng em kể chuyện Bác Hồ và các tấm gương anh hùng"; trải nghiệm trò chơi dân gian; nghệ thuật bài chòi; chương trình Ca Huế phục vụ cộng đồng; hội đua trải trên sông Phổ Lợi… Trong khuôn khổ lễ hội làng Dương Nỗ 2026, Ban Tổ chức cũng tái hiện nghi lễ đặt họ Hồ của đồng bào các dân tộc miền Tây TP Huế nhằm thể hiện lòng biết ơn, sự kính trọng đối với Chủ tịch Hồ Chí Minh. Sau lễ hội, Bảo tàng Hồ Chí Minh TP Huế cũng sẽ tổ chức trọng thể lễ dâng hoa lên Chủ tịch Hồ Chí Minh và khai mạc triển lãm chuyên đề "Ngày hội non sông - Lá phiếu của niềm tin và trách nhiệm" vào sáng 19.5. Triển lãm được tổ chức tại không gian tầng một của bảo tàng, sẽ trưng bày hơn 200 hình ảnh, tài liệu, hiện vật về Chủ tịch Hồ Chí Minh với các kỳ tổng tuyển cử đầu tiên của đất nước, đồng thời tái hiện hành trình tham gia bầu cử của nhân dân Huế qua các thời kỳ lịch sử.

S.THÙY

Hà Nội có bốn làng nghề là thành viên Mạng lưới các Thành phố Thủ công Sáng tạo Thế giới

UBND thành phố Hà Nội vừa tổ chức lễ đón nhận danh hiệu làng nghề khảm trai sơn mài Chuyên Mỹ và làng nghề điêu khắc sơn mỹ nghệ Sơn Đồng là thành viên của Mạng lưới các Thành phố Thủ công Sáng tạo Thế giới và khai mạc sự kiện trưng bày, trình diễn và tạo tác sản phẩm thủ công mỹ nghệ làng nghề.

Hai làng nghề gốm sứ Bát Tràng và dệt lụa Vạn Phúc đã được gia nhập mạng lưới này vào năm 2024. Với việc có thêm Chuyên Mỹ và Sơn Đồng, Hà Nội hiện có bốn làng nghề tham gia mạng lưới các Thành phố thủ công sáng tạo thế giới, đưa Việt Nam trở thành quốc gia có số lượng thành viên đứng thứ hai thế giới, sau Iran.

T.SƯƠNG

Quy định mới về phát ngôn, cung cấp thông tin cho báo chí của Công an cấp xã

Thông tư số 28/2026/TT-BCA ngày 28.3.2026 của Bộ Công an quy định về phát ngôn và cung cấp thông tin cho báo chí của Công an nhân dân, chính thức có hiệu lực từ 12.5.2026. Theo đó, Trưởng Công an cấp xã (hoặc người được giao nhiệm vụ của Trưởng Công an cấp xã) được cung cấp cho báo chí thông tin về: Chủ trương, giải pháp về công tác bảo đảm an ninh, trật tự, đấu tranh phòng, chống tội phạm, vi phạm pháp luật trên địa bàn xã.

Tình hình, kết quả công tác bảo đảm an ninh trật tự, xây dựng phong trào toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc trên địa bàn xã; Các quy định của pháp luật có liên quan đến công tác bảo đảm an ninh, trật tự của Công an cấp xã. Kết quả xác minh, giải quyết, xử lý các vụ việc do Công an xã đang chủ trì thực hiện theo chức năng, nhiệm vụ; các vụ án được Thủ trưởng (hoặc Phó Thủ trưởng) Cơ quan điều tra ủy quyền, phân công tiến hành hoạt động tố tụng hình sự. Thông tin cảnh báo về phương thức, thủ đoạn của các loại tội phạm, vi phạm pháp luật và khuyến nghị đối với người dân, cơ quan, tổ chức...; Gương điển hình tiên tiến, người tốt, việc tốt trong công tác bảo đảm an ninh, trật tự trên địa bàn xã.

Trưởng Công an cấp xã chịu trách nhiệm trước pháp luật, trước Giám đốc Công an cấp tỉnh về nội dung thông tin đã cung cấp. Thông tư 28 cũng quy định, cán bộ, chiến sĩ công an nhân dân công tác tại Công an cấp xã được cung cấp thông tin cho báo chí nhưng trước khi cung cấp phải báo cáo và được sự đồng ý của Trưởng Công an cấp xã. Bên cạnh đó, phải thực hiện đúng các nguyên tắc phát ngôn và cung cấp thông tin cho báo chí theo quy định tại Điều 3 Thông tư này và các quy định của Bộ Công an về kỷ luật phát ngôn.

Cán bộ, chiến sĩ Công an cấp xã chỉ được cung cấp thông tin cho báo chí theo nội dung đã báo cáo và được lãnh đạo có thẩm quyền phê duyệt; không được nhân danh đơn vị và Bộ Công an. Đồng thời, chịu trách nhiệm trước pháp luật và Thủ trưởng đơn vị về nội dung thông tin đã cung cấp.

V.D

Đừng để... *(Tiếp theo trang 1)*

Trong xã hội có cả bài hát cổ động "Toàn dân thi đua ái quốc lên đường cùng nhau đều bước…". *Quả thật sự thi đua làm cho mọi công việc chạy trơn tru, hiệu quả. Nhìn rộng ra trong xã hội, thì sự hơn thua trên thế giới cũng chính từ chất lượng của cuộc "thi đua", dù người ta có nói rõ từ này ra hay không. Nếu như "phần thưởng" của việc thi đua trong xã hội chính là hiệu quả kinh tế hay các lợi ích tinh thần thu được cho đơn vị và cá nhân, thì trong hệ thống nhà nước, nó đem lại hiệu quả cho cơ quan, người thi đua tốt được khen thưởng, được thăng tiến. Bởi vậy thi đua phải gắn với công tác khen thưởng. Nói cách khác, xuất phát điểm của thi đua có thể là từ ý thức, từ nhận thức, còn động lực của thi đua chính là phần nhận lại bằng vật chất và tinh thần nhờ hiệu quả thi đua mang lại. Sẽ rất khó đo đếm tinh thần thi đua đem lại những lợi ích thế nào cho toàn thể xã hội, chỉ biết nó rất lớn.*

Tuy nhiên điều đáng suy ngẫm là không phải lúc nào thi đua cũng đạt được hiệu quả như vậy, mà rất nhiều trường hợp thi đua biến thành… thua đi! Ấy là trường hợp một cơ quan có những người "sáng cắp ô đi tối cắp về", tà tà trong công việc, nhưng rồi đến đợt xét thi đua có nhiều người "hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ" và đương nhiên cũng được khen thưởng. Thậm chí có trường hợp người giỏi bị ngó lơ, trong khi người dở, thiếu nhiệt tình còn được khen thưởng. Lại cũng xuất hiện trường hợp "chạy" khen thưởng, chạy huân chương, chạy danh hiệu lớn, là hiện tượng tiêu cực mà chính cơ quan nhà nước cũng đã nêu ra. Khỏi phải nói, tình hình như vậy khiến công tác thi đua trở nên vô tác dụng, thậm chí phản tác dụng. Nó làm cho những người xứng đáng cảm thấy nản lòng, mất lòng tin vào tổ chức. Động lực thi đua vì vậy cũng bị triệt tiêu.

Trước tình hình công tác thi đua mang nặng tính hình thức như vậy, cách đây không lâu, trong chỉ thị của Đảng và Nhà nước có lưu ý công tác thi đua phải đi vào thực chất. Nói cách khác là phải đưa công tác thi đua và khen thưởng trở lại đúng tính chất của nó, thì nó mới có tác dụng tích cực như ta mong muốn. Nếu ở các doanh nghiệp, thi đua là sinh tử trong hiệu quả hoạt động, được xem xét một cách rất cụ thể và khách quan, thì ở các cơ quan nhà nước, đặc thù của công việc và cơ chế tổ chức khiến việc đánh giá đúng người và công việc không phải là dễ. Nó đòi hỏi sự công tâm của người đứng đầu, đành vậy, mà còn đòi hỏi những quy chuẩn hợp lý. Chẳng hạn đối với người làm nhiều ắt sự sai sót có thể xảy ra nhiều hơn là người làm ít, và người không làm gì thì hẳn… không có khuyết điểm gì! Quy chuẩn phải xem người không làm gì nhiều chính là một khuyết điểm lớn nhất. Khi ta kêu gọi người cán bộ công chức "dám làm, dám chịu trách nhiệm" thì ta cũng nên xem xét những khía cạnh kiểu như vậy.

Tóm lại, thi đua, nếu đúng, sẽ có tác dụng rất tích cực, nếu không đúng đắn, có thể trở thành con dao hai lưỡi. Thiết nghĩ người chuyên làm công tác thi đua cũng như các cơ quan nên nhận thức rõ bản chất trong công tác này để có trách nhiệm đầy đủ với công việc. Đừng biến thi đua thành… thua đi! ■

Phát biểu tại hội nghị, Bộ trưởng Bộ VHTTDL Lâm Thị Phương Thanh nhấn mạnh, trong hành trình hiện thực hóa mục tiêu đưa Việt Nam trở thành quốc gia phát triển, có thu nhập cao vào năm 2045, văn hóa không chỉ là nền tảng tinh thần của xã hội mà còn ngày càng khẳng định vai trò là nguồn lực nội sinh, động lực phát triển và sức mạnh mềm của quốc gia.

Kiến tạo những sự kiện văn hóa mang tầm quốc tế

Theo Bộ trưởng, phát triển công nghiệp văn hóa trở thành ngành kinh tế quan trọng không chỉ tạo ra giá trị kinh tế mà còn góp phần lan tỏa các giá trị lịch sử, văn hóa, con người Việt Nam, qua đó nâng cao vị thế và thương hiệu quốc gia trên trường quốc tế. Đảng và Nhà nước đã xác định văn hóa là nguồn lực phát triển chiến lược với nhiều định hướng mang tính đột phá về thể chế. Nghị quyết số 80 của Bộ Chính trị lần đầu tiên xác định công nghiệp văn hóa là ngành kinh tế chiến lược, đặt mục tiêu đóng góp khoảng 7% GDP vào năm 2030 và khoảng 9% GDP vào năm 2045.

Đánh giá cao vai trò của cộng đồng doanh nghiệp, Bộ trưởng cho rằng khu vực tư nhân đang trở thành động lực quan trọng của công nghiệp văn hóa Việt Nam. Thời gian qua, nhiều lĩnh vực như điện ảnh, âm nhạc, nghệ thuật biểu diễn, thiết kế, quảng cáo, du lịch văn hóa… đã cho thấy tinh thần đổi mới sáng tạo, năng lực hội nhập và khát vọng vươn lên mạnh mẽ của doanh nghiệp Việt Nam. Đặc biệt, ngành triển lãm, sự kiện và quảng cáo đang từng bước khẳng định vai trò là mắt xích quan trọng trong chuỗi giá trị công nghiệp văn hóa, góp phần quảng bá hình ảnh quốc gia và tạo động lực cho nhiều ngành kinh tế khác phát triển.

Để các chủ trương, chính sách lớn thực sự đi vào cuộc sống, Bộ trưởng Lâm Thị Phương Thanh cho rằng thời gian tới cần tập trung triển khai đồng bộ nhiều nhiệm vụ trọng tâm. Trong đó, ưu tiên kiến tạo các sự kiện văn hóa, nghệ thuật, triển lãm mang tầm vóc quốc gia, đậm bản sắc Việt Nam và có năng lực cạnh tranh quốc tế; đồng thời chủ động nâng cao năng lực đăng cai các sự kiện khu vực và quốc tế lớn nhằm quảng bá hình ảnh đất nước, con người và thương hiệu văn hóa Việt Nam ra thế giới. "Tôi mong cộng đồng doanh nghiệp phối hợp chặt chẽ với các cơ quan chức năng để sớm hình thành danh mục các sự kiện trọng điểm quốc gia nhằm tập trung đầu tư, quảng bá và tổ chức chuyên nghiệp, bài bản", Bộ trưởng nhấn mạnh.

Theo Bộ trưởng, các doanh nghiệp, đặc biệt là đơn vị tổ chức sự kiện, triển lãm, nhà đầu tư và nhà tài trợ cần chủ động tăng cường kết nối với các đối tác quốc tế, các thương hiệu sự kiện lớn trên thế giới; mạnh dạn đề xuất sáng kiến hợp tác, thu hút các sự kiện uy tín quốc tế đến Việt Nam, đồng thời đồng hành cùng Chính phủ trong các hoạt động đối ngoại và quảng bá quốc gia. Liên quan đến việc hoàn thiện cơ chế, chính sách, Bộ trưởng cho biết Bộ VHTTDL sẽ tiếp tục phối hợp chặt chẽ với các Bộ,

ĐỂ VIỆT NAM TRỞ THÀNH ĐIỂM ĐẾN CỦA CÁC SỰ KIỆN QUỐC TẾ:

Kiến tạo các sự kiện, triển lãm mang tầm vóc quốc gia và đậm bản sắc

● **HỒNG GẤM; ảnh: TR.HUẤN**

Hội nghị cấp cao kết nối ngành Triển lãm, Sự kiện và Quảng cáo Việt Nam 2026 với chủ đề "Kỷ nguyên vươn mình của nền công nghiệp văn hóa và kinh tế thể thao" diễn ra cuối tuần qua đã nhấn mạnh thông điệp xuyên suốt: Để công nghiệp văn hóa và kinh tế thể thao trở thành động lực tăng trưởng mới, Việt Nam cần một hệ sinh thái đồng bộ, nơi chính sách, hạ tầng, công nghệ và sáng tạo cùng phát triển song hành.

ngành, địa phương để tham mưu Chính phủ sớm đưa các chính sách ưu đãi về thuế, đất đai, thủ tục hành chính đi vào cuộc sống, tạo môi trường thuận lợi cho doanh nghiệp đầu tư và phát triển. Chính phủ hiện cũng đang quyết liệt đẩy mạnh cải cách thủ tục hành chính, cắt giảm điều kiện kinh doanh, giảm phiền hà và những quy trình không cần thiết nhằm giúp doanh nghiệp tiếp cận chính sách nhanh hơn, thuận lợi hơn và hiệu quả hơn.

Bộ trưởng đồng thời mong muốn cộng đồng doanh nghiệp tiếp tục đồng hành cùng cơ quan quản lý nhà nước trong quá trình xây dựng chính sách pháp luật, kịp thời phản ánh những khó khăn, vướng mắc từ thực tiễn để các chính sách bảo đảm tính khả thi và sát với yêu cầu phát triển. Bên cạnh đó, Bộ trưởng nhấn mạnh doanh nghiệp cần chủ động nâng cao năng lực sáng tạo và năng lực cạnh tranh. Theo Bộ trưởng, cơ chế, chính sách là điều kiện quan trọng nhưng yếu tố quyết định vẫn là tầm nhìn, năng lực quản trị và khát vọng vươn lên của chính doanh nghiệp. Bộ trưởng kỳ vọng các doanh nghiệp công nghiệp văn hóa Việt Nam, đặc biệt trong lĩnh vực sự kiện, triển lãm và quảng cáo, sẽ tiếp tục đầu tư bài bản vào chất lượng, tính chuyên nghiệp, ứng dụng công nghệ và xây dựng bản sắc riêng, không chỉ hướng tới thị trường trong nước mà còn tự tin chinh phục thị trường khu vực và quốc tế.

> *"Thời gian tới cần tập trung triển khai đồng bộ nhiều nhiệm vụ trọng tâm. Trong đó, ưu tiên kiến tạo các sự kiện văn hóa, nghệ thuật, triển lãm mang tầm vóc quốc gia, đậm bản sắc Việt Nam và có năng lực cạnh tranh quốc tế; đồng thời chủ động nâng cao năng lực đăng cai các sự kiện khu vực và quốc tế lớn nhằm quảng bá hình ảnh đất nước, con người và thương hiệu văn hóa Việt Nam ra thế giới."*
>
> **(Bộ trưởng LÂM THỊ PHƯƠNG THANH)**

Bản sắc văn hóa, chìa khóa tổ chức những sự kiện tầm quốc tế

Trong bối cảnh công nghiệp văn hóa đang trở thành động lực phát triển mới của nhiều quốc gia, Việt Nam được đánh giá có nhiều cơ hội vươn lên thành điểm đến văn hóa, giải trí của khu vực. Sự bùng nổ của các concert, đại nhạc hội và chương trình nghệ thuật quy mô lớn trong giai đoạn 2025 - 2026 cho thấy năng lực tổ chức sự kiện của Việt Nam đang chuyển mình mạnh mẽ theo hướng chuyên nghiệp và hiện đại hơn.

Từ góc nhìn kinh tế vĩ mô, TS Cấn Văn Lực (Chuyên gia Kinh tế trưởng BIDV, thành viên Hội đồng Tư vấn Chính sách Tài chính - tiền tệ quốc gia) nhấn mạnh sự cần thiết của việc hoàn thiện hành lang chính sách để thúc đẩy toàn ngành. Theo ông, công nghiệp văn hóa không chỉ đóng vai trò nâng cao đời sống tinh thần mà còn là lĩnh vực có khả năng tạo nguồn thu lớn, thúc đẩy du lịch, tiêu dùng và đầu tư. Khi kết hợp với một môi trường chính sách thuận lợi, ngành công nghiệp trải nghiệm hoàn toàn có thể trở thành động lực tăng trưởng mới của nền kinh tế Việt Nam trong giai đoạn tới. Ở góc độ doanh nghiệp vận hành hạ tầng, bà Phạm Thái Hà, Giám đốc điều hành VEC, cho rằng Việt Nam đang bước vào thời kỳ phát triển mới của các công trình văn hóa, thể thao quy mô lớn. Bên cạnh những địa điểm quen thuộc như Trung tâm Hội nghị Quốc gia hay Sân vận động Quốc gia Mỹ Đình, nhiều công trình mới như Trung tâm Triển lãm Việt Nam, Nhà hát Hồ Gươm, sân vận động PVF hay sân vận động Hùng Vương được kỳ vọng sẽ trở thành hạ tầng chiến lược, giúp Việt Nam đủ khả năng đăng cai các sự kiện tầm cỡ quốc tế.

Điểm đáng chú ý, ông Geoff Dickinson, Tổng Giám đốc dmg events, chia sẻ kinh nghiệm quốc tế trong việc xây dựng các triển lãm B2B đạt chuẩn toàn cầu. Theo ông, một sự kiện hiện đại không chỉ là nơi trưng bày sản phẩm mà còn phải trở thành trung tâm kết nối giữa Chính phủ, nhà đầu tư và chuỗi cung ứng. Để làm được điều đó, Việt Nam cần phát triển mô hình vận hành "one-stop", nơi mọi dịch vụ từ logistics, an ninh tới hospitality được cung cấp đồng bộ. Trong khi đó, ông Jason Yan đến từ Ultra Worldwide mang đến góc nhìn về xu hướng "Concert Destination", nơi các đại nhạc hội trở thành động lực thúc đẩy du lịch và tiêu dùng. Theo ông, để thu hút các world tour quốc tế, Việt Nam cần đáp ứng hàng loạt tiêu chuẩn khắt khe về sức chứa, kỹ thuật sân khấu, an toàn và quản trị rủi ro.

Song song với những tiêu chuẩn quốc tế, nhiều chuyên gia cho rằng bản sắc sáng tạo Việt Nam mới là yếu tố quyết định sức cạnh tranh lâu dài. Theo nhiều chuyên gia, để cạnh tranh trên bản đồ giải trí quốc tế, Việt Nam không thể chỉ dựa vào quy mô hay công nghệ mà cần tạo dấu ấn bằng bản sắc văn hóa riêng. Lợi thế lớn nhất của Việt Nam nằm ở chiều sâu văn hóa với hơn 26 di sản văn hóa vật thể và phi vật thể được UNESCO công nhận. Đây là nguồn chất liệu quan trọng để phát triển các chương trình nghệ thuật và sự kiện mang dấu ấn riêng thay vì chạy theo mô hình quốc tế một cách đơn thuần. ■

Quang cảnh Hội nghị cấp cao kết nối ngành Triển lãm, Sự kiện và Quảng cáo Việt Nam 2026

Huế kêu gọi đầu tư "đất vàng" từ trụ sở công dôi dư

Bài, ảnh: SƠN THÙY

Xử lý trụ sở công dôi dư ở Huế không chỉ là bài toán kinh tế, chống lãng phí mà còn gắn với mục tiêu tái cấu trúc không gian đô thị theo định hướng phát triển lâu dài.

Với lộ trình rõ ràng, TP Huế kỳ vọng "đánh thức" các khu "đất vàng", tạo động lực phát triển kinh tế, nâng cao chất lượng cảnh quan đô thị.

Kêu gọi đầu tư dự án dịch vụ cao cấp

Sau khi di dời một số cơ quan nhà nước về khu hành chính tập trung từ năm 2022, nhiều trụ sở công ở vị trí "đất vàng" tại trục trung tâm TP Huế lâm vào cảnh bỏ hoang nhiều năm dẫn đến xuống cấp, nhếch nhác, ảnh hưởng mỹ quan đô thị và gây lãng phí lớn. Có thể kể đến như các vị trí nhà đất từ số 22 Lê Lợi đến 30 Lê Lợi, từng là trụ sở của Sở GD&ĐT, Sở KH&CN, Sở Y tế, Liên hiệp các Hội VHNT... Hay trụ sở Sở Xây dựng ở đường Nguyễn Trường Tộ, Sở GTVT cũ ở đường Phan Bội Châu, trụ sở Sở Du lịch ở đường Nguyễn Huệ, Ban Quản lý Khu kinh tế - công nghiệp tỉnh.

Ông Hoàng Việt Cường, Chánh Văn phòng UBND TP Huế cho biết, thành phố đã điều chỉnh quy hoạch đối với một số trụ sở ở các khu đất trên tuyến đường Lê Lợi, trong đó có các tiêu chí về chiều cao công trình, nhằm phù hợp với định hướng phát triển đô thị và kêu gọi đầu tư các dự án du lịch dịch vụ cao cấp. Mới đây UBND TP Huế đã chấp thuận chủ trương đầu tư và kêu gọi đấu giá xây dựng các khách sạn cao cấp tại các khu đất đắc địa nói trên để phát triển du lịch, thúc đẩy kinh tế, xã hội địa phương cũng như chỉnh trang không gian đô thị di sản phù hợp với quy hoạch và sự phát triển lâu dài của TP Huế. Trong đó, các khu đất trên trục đường Lê Lợi có tổng diện tích sử dụng gần 10.700m^2 sẽ được xây dựng khách sạn cao cấp với nguồn vốn đầu tư dự kiến hơn 815 tỉ đồng. TP Huế đang lên kế hoạch lựa chọn nhà đầu tư thông qua đấu giá quyền sử dụng đất để thực hiện dự án theo quy định của pháp luật về đất đai.

Tuy nhiên, để đảm bảo hài hòa cho trục cảnh quan sông Hương và quy hoạch của địa phương theo định hướng "đô thị di sản", TP Huế phê duyệt dự án khách sạn cao cấp với độ cao tối đa 5 tầng và 2 tầng hầm. Đồng thời dự án nhằm khai thác hiệu quả quỹ đất, cung cấp dịch vụ lưu trú, hội nghị chất lượng cao, thu hút đầu tư, tạo việc làm và tăng nguồn thu ngân sách. Cùng với đó, khu đất từng là trụ sở của Sở GTVT cũ tại số 8 - 10 Phan Bội Châu và trụ sở Công ty CP Đường bộ 1 Thừa Thiên Huế tại số 19 Nguyễn Huệ (phường Thuận Hóa) với tổng diện tích khoảng 7.000m^2 cũng được TP Huế kêu gọi đấu giá để triển khai dự án Tổ hợp thương mại, dịch vụ, khách sạn cao cấp. Mức đầu tư cho dự án nói trên dự kiến hơn 770 tỉ đồng; ngoài ra, đấu giá khu đất và tài sản gắn liền có giá khởi điểm hơn 281 tỉ đồng (cho thuê đất 50 năm). Theo ông Trần Công Thích Vương, Phó Giám đốc Sở Tài chính TP Huế, hiện nay địa phương cũng đang triển khai các nội dung để kêu gọi đầu tư ở các khu nhà đất từng là trụ sở công của Sở Xây dựng, Sở Du lịch, Ban Quản lý Khu kinh tế - công nghiệp… Ông Vương giải thích, thời gian trước đây việc kêu gọi đầu tư vào các khu đất công ở trung tâm thành phố gặp khó khăn do vướng mắc liên quan đến quy hoạch và định giá tài sản theo Luật Quản lý, sử dụng tài sản công. Hiện nay một số thủ tục đã được tháo gỡ và có các giải pháp phù hợp hơn.

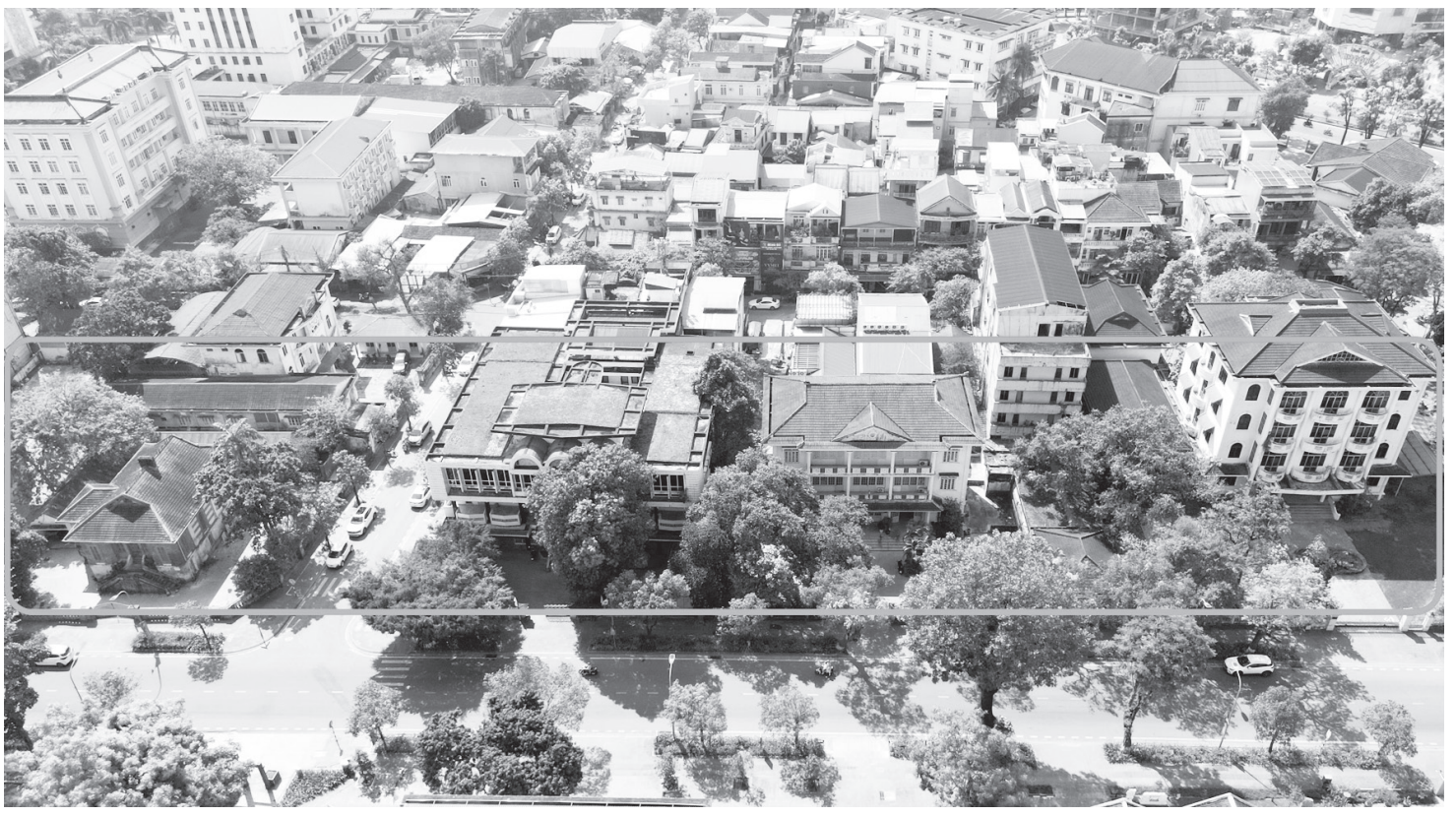
Nhiều ý kiến cho rằng, Huế cần chọn lựa các nhà đầu tư có năng lực và tầm nhìn dài hạn để sớm triển khai và vận hành dự án tại những khu "đất vàng" một cách hiệu quả; không nên vội vàng chọn nhà đầu tư là các doanh nghiệp chưa đủ khả năng dễ dẫn đến lãng phí tài nguyên đất kéo dài cũng như ảnh hưởng cảnh quan chung của đô thị.

Sắp xếp trụ sở công dôi dư phù hợp với công năng

Sau khi triển khai sắp xếp bộ máy chính quyền địa phương hai cấp, hiện trên địa bàn toàn TP Huế còn khoảng 280 cơ sở nhà đất dôi dư. Hiện nay Sở Tài chính đang rà soát lại và xây dựng kế hoạch sắp xếp phù hợp để tham mưu UBND TP Huế xử lý, dự kiến đến tháng 6.2026, công tác này sẽ hoàn tất.

Ông Trần Công Thích Vương cho biết, sau khi thực hiện sắp xếp mô hình chính quyền địa phương 2 cấp và các Sở, ngành thì TP Huế còn dôi dư khoảng 40 cơ sở nhà đất. Ngoài ra, qua rà soát từ các địa phương thì có gần 245 cơ sở nhà đất dôi dư, các cơ sở này trước đó đã giao cho cấp huyện quản lý. Sở Tài chính đã tham mưu UBND TP Huế để sắp xếp các cơ sở nhà đất phù hợp cho các Sở, ngành, các địa phương đảm bảo hoạt động thông suốt. Với số nhà đất còn dôi dư, TP Huế sẽ ưu tiên chuyển đổi công năng một số cơ sở phù hợp để ưu tiên cho thiết chế giáo dục, văn hóa, y tế… Cơ sở nhà đất còn lại sẽ tính toán đấu giá cho thuê tài sản ngắn hạn hoặc kêu gọi đầu tư nhằm tránh lãng phí tài sản.

Cuối tháng 4 vừa qua, Ban Thường vụ Thành ủy Huế đã có kết luận thống nhất một số nội dung về phương án xử lý một số cơ sở nhà đất quan trọng trên địa bàn. Theo đó, khu trụ sở UBND TP Huế hiện tại (số 16 Lê Lợi) sẽ được bố trí trụ sở làm việc cho Thành ủy Huế. Cơ sở nhà đất số 24 Tố Hữu, từng được bố trí cho Bảo tàng Lịch sử sẽ được chuyển làm trụ sở làm việc cho UBND thành phố, Đoàn Đại biểu quốc hội và HĐND TP Huế. Cơ sở nhà đất số 27A Trần Cao Vân, từng là trụ sở của Quận ủy Thuận Hóa, được bố trí làm trụ sở cho Ủy ban MTTQ Việt Nam và các đoàn thể chính trị - xã hội TP Huế. ■

Các khu "đất vàng" ở trục đường Lê Lợi vừa được TP Huế chấp nhận chủ trương đầu tư dự án khách sạn cao cấp

Đề xuất tăng mức chuẩn trợ cấp ưu đãi người có công thêm 8%

Bộ Nội vụ vừa đề xuất tăng mức chuẩn trợ cấp ưu đãi người có công với cách mạng từ 2,789 triệu đồng lên mức 3,012 triệu đồng từ ngày 1.7.2026, tương ứng tỷ lệ tăng lương cơ sở 8%.

Bộ Nội vụ đang lấy ý kiến về dự thảo Nghị định quy định mức hưởng trợ cấp, phụ cấp và các chế độ ưu đãi người có công với cách mạng. Theo dự thảo tờ trình, từ ngày 1.7.2026, Bộ Nội vụ đề xuất thực hiện việc tăng mức chuẩn trợ cấp ưu đãi đối với người có công với cách mạng từ 2,789 triệu đồng lên 3,012 triệu đồng, tương ứng tỷ lệ tăng là 8%. Đề xuất này của Bộ dựa trên Kết luận số 206-KL/TW của Bộ Chính trị, Nghị quyết số 265/2025/QH15 của Quốc hội và Tờ trình số 4221/TTr-BNV của Bộ Nội vụ về dự thảo Nghị định quy định mức lương cơ sở và chế độ tiền thưởng đối với cán bộ, công chức, viên chức và lực lượng vũ trang, trong đó đề xuất điều chỉnh tăng mức lương cơ sở từ 2,34 triệu đồng/tháng lên 2,53 triệu đồng/tháng.

Lương cơ sở là mức chuẩn dùng làm căn cứ để tính mức hưởng trợ cấp, phụ cấp và chế độ ưu đãi đối với người có công và thân nhân người có công với cách mạng. Trường hợp mức trợ cấp một lần tính theo thâm niên, sau khi đã tính tròn số năm tham gia kháng chiến mà còn có tháng lẻ thì số tháng lẻ được tính tròn số theo nguyên tắc: Từ đủ 6 tháng đến dưới 12 tháng được tính là 1 năm, dưới 6 tháng được tính là 6 tháng. Trường hợp không xác định được ngày, tháng bắt đầu hoạt động kháng chiến được tính từ ngày 1.7 của năm đó.

Liên quan đến bảo hiểm y tế, nội dung dự thảo nghị định được giữ nguyên như quy định tại Nghị định số 75/2021/NĐ-CP quy định việc đóng bảo hiểm y tế thực hiện theo pháp luật về bảo hiểm y tế, qua thực tiễn triển khai đã bảo đảm tính phù hợp, ổn định và khả thi. Về mức chi chế độ điều dưỡng phục hồi sức khỏe, dự thảo giữ nguyên như Nghị định số 75/2021/NĐ-CP. Theo đó, mức chi điều dưỡng được quy định theo tỷ lệ gắn với mức chuẩn trợ cấp ưu đãi đã đảm bảo tính linh hoạt, phù hợp và được triển khai ổn định, thống nhất, không phát sinh vướng mắc... **B.H**

Cơ hội và thách thức số hóa di sản

Bài 3: NHIỀU CÁI KHÓ ĐANG BÓ "ĐI NHANH"

● HÀ AN

Phía sau những mô hình khá hiệu quả, việc tiến hành số hóa di sản vẫn đang đối mặt với hàng loạt "điểm nghẽn" khiến quá trình triển khai chưa đạt như kỳ vọng.

Từ câu chuyện hạ tầng, nhân lực, kinh phí đến cơ chế vận hành, chia sẻ dữ liệu…, tất cả cho thấy một thực tế: Rào cản lớn nhất không chỉ là công nghệ, mà chính là cách tiếp cận và quản trị.

Những "nút thắt" kéo chậm quá trình

Quyết định số 611/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ về chuyển đổi số trong lĩnh vực văn hóa đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045 đã đặt ra những mục tiêu rất rõ ràng cho chuyển đổi số trong lĩnh vực văn hóa đến năm 2030: 100% lĩnh vực có nền tảng số dùng chung, 100% dữ liệu di sản được chuẩn hóa và chia sẻ, 80% di sản có mã định danh số… Đây là những chỉ tiêu mang tính đột phá, mở ra kỳ vọng lớn cho việc hình thành một hệ sinh thái di sản số hiện đại.

Tuy nhiên, từ thực tiễn triển khai tại nhiều bảo tàng, di tích và địa phương, khoảng cách giữa mục tiêu và hiện thực vẫn còn khá xa. Theo ông Nguyễn Anh Minh, Giám đốc Bảo tàng Mỹ thuật Việt Nam, khó khăn đầu tiên nằm ở hạ tầng kỹ thuật. Nhiều thiết bị công nghệ chưa đồng bộ, trong khi các công nghệ hiện đại như số hóa 3D, thực tế ảo, trí tuệ nhân tạo… đòi hỏi nguồn đầu tư rất lớn. Không chỉ vậy, việc thiếu các phần mềm quản lý nội dung số chuyên dụng khiến quá trình lưu trữ, bảo mật và đồng bộ dữ liệu gặp nhiều trở ngại. Điểm nghẽn thứ hai là nhân lực. Đội ngũ cán bộ hiện nay phần lớn được đào tạo theo hướng truyền thống, chưa quen với môi trường số. Trong khi đó, số hóa di sản lại đòi hỏi những con người "lai ghép", vừa hiểu sâu về di sản, vừa thành thạo công nghệ và truyền thông số. Đây là khoảng trống chưa dễ lấp đầy trong thời gian ngắn.

Kinh phí và cơ chế tài chính cũng là một rào cản lớn. Nhiều đơn vị triển khai số hóa chủ yếu dựa vào các dự án ngắn hạn, thiếu nguồn ngân sách ổn định để duy trì và nâng cấp hệ thống. Các mô hình xã hội hóa dù có tiềm năng, nhưng lại thiếu cơ chế hợp tác dài hạn, dẫn đến tình trạng "đứt gãy" sau khi dự án kết thúc. Một vấn đề đáng chú ý khác là dữ liệu. Không ít nơi vẫn đang trong tình trạng "đóng kín" dữ liệu, chưa sẵn sàng chia sẻ, liên thông. Điều này đi ngược lại tinh thần của chuyển đổi số, khi giá trị lớn nhất chỉ có thể được tạo ra từ sự kết nối. Bên cạnh đó, câu chuyện bản quyền và sở hữu dữ liệu số cũng đặt ra nhiều thách thức. Như chia sẻ của ông Nguyễn Anh Minh, một số sản phẩm do đối tác bên ngoài thực hiện khiến bảo tàng không hoàn toàn làm chủ dữ liệu, từ đó hạn chế khả năng khai thác lâu dài, đặc biệt là khai thác thương mại.

Ở góc độ quản lý nhà nước, bà Phạm Thị Lan Anh, Trưởng phòng Quản lý Di sản (Sở VHTT Hà Nội) cho rằng, một trong những nguyên nhân quan trọng khiến số hóa chưa "đi nhanh" là do cách hiểu chưa đầy đủ về khái niệm này. "Nhiều người vẫn còn đồng nhất số hóa di sản với việc chụp ảnh tư liệu hay chuyển đổi hồ sơ giấy sang dạng số. Đây chỉ là bước khởi đầu, chưa phản ánh đúng bản chất của số hóa", bà Lan Anh nhấn mạnh. Theo bà Lan Anh, số hóa di sản phải là một quy trình đồng bộ, bắt đầu từ kiểm kê, thu thập, chuẩn hóa dữ liệu, xây dựng cơ sở dữ liệu, cho đến ứng dụng công nghệ để tạo ra các hình thức thể hiện và phương thức truyền tải mới. Mục tiêu cuối cùng không chỉ là lưu trữ, mà là giúp di sản "sống" trong đời sống đương đại. Chính cách tiếp cận chưa đầy đủ này đã dẫn đến tình trạng một số nơi làm số hóa theo phong trào, thiên về hình thức. Dữ liệu được tạo ra nhưng không được khai thác hiệu quả, không gắn với nhu cầu của công chúng hay các ngành công nghiệp văn hóa.

Thực tế cho thấy, nếu chỉ dừng lại ở việc "số hóa để lưu trữ", di sản sẽ tiếp tục bị "đóng băng" trong không gian số. Ngược lại, khi được đặt trong một chiến lược tổng thể, di sản có thể trở thành nguồn lực cho sáng tạo, giáo dục, du lịch và nhiều lĩnh vực khác. Một trong những điểm nghẽn lớn nhất hiện nay là thiếu nguồn nhân lực liên ngành. Như ông Nguyễn Anh Minh nhận định, việc xây dựng đội ngũ có khả năng kết nối giữa mỹ thuật, công nghệ, truyền thông là yếu tố then chốt để vận hành hiệu quả hệ thống số. Điều này cũng được bà Phạm Thị Lan Anh nhấn mạnh khi đề cập đến ba nhóm giải pháp trọng tâm nhằm thúc đẩy số hoá di sản, đó là: Xây dựng cơ sở dữ liệu chuẩn hóa; đầu tư hạ tầng công nghệ gắn với phát triển nhân lực; và hoàn thiện cơ chế phối hợp giữa các bên.

Chuyển đổi số di sản nên bắt đầu từ những giải pháp đơn giản, phù hợp với năng lực hiện tại

Dữ liệu di sản hiện vẫn chưa được tích hợp sâu với các nền tảng du lịch số

Trong đó, yếu tố "phối hợp" có ý nghĩa đặc biệt quan trọng. Nếu thiếu sự liên kết giữa cơ quan quản lý, đơn vị chuyên môn, doanh nghiệp công nghệ và cộng đồng sáng tạo, các sản phẩm số hóa sẽ khó đạt được chất lượng và khó nhân rộng. Thực tế hiện nay cho thấy, trong lĩnh vực di sản, nhiều dự án số hóa vẫn được triển khai theo hướng riêng lẻ, thiếu sự liên thông trong một hệ sinh thái dữ liệu thống nhất, dẫn đến tình trạng trùng lặp, lãng phí nguồn lực và khó tạo ra giá trị gia tăng bền vững. Không ít bảo tàng, di tích hay trung tâm lưu trữ tự xây dựng kho dữ liệu số, tour tham quan 3D, thuyết minh tự động hoặc ứng dụng thực tế ảo theo tiêu chuẩn riêng, khiến dữ liệu khó kết nối và chia sẻ với nhau. Du khách khi tìm hiểu di sản ở nhiều địa phương vẫn phải sử dụng nhiều nền tảng khác nhau, thiếu trải nghiệm đồng bộ.

Trong khi đó, cùng một loại tư liệu như sắc phong, tài liệu Hán Nôm, hiện vật khảo cổ hay dữ liệu di sản phi vật thể có thể được nhiều đơn vị số hóa lặp lại do chưa có cơ sở dữ liệu dùng chung. Nhiều dự án cũng mới dừng ở việc "quét và lưu trữ", chưa gắn với giáo dục, du lịch hay công nghiệp sáng tạo nên dữ liệu sau khi hoàn thành ít được khai thác hiệu quả. Một số địa phương đầu tư mạnh cho công nghệ AR/VR, mã QR hay không gian trưng bày số nhưng thiếu chuẩn kết nối, dẫn tới việc mỗi nơi một ứng dụng, một hệ thống vận hành riêng. Đáng chú ý, dữ liệu di sản hiện vẫn chưa được tích hợp sâu với các nền tảng du lịch số, bản đồ thông minh hay hệ sinh thái quảng bá quốc tế. Điều này cho thấy số hóa di sản không thể chỉ dừng ở việc đưa dữ liệu lên môi trường số, mà cần một chiến lược tổng thể nhằm xây dựng hệ sinh thái liên thông, đồng bộ và có khả năng khai thác lâu dài để tạo ra giá trị mới cho văn hóa, du lịch và công nghiệp sáng tạo.

Cần một cách tiếp cận mới

Từ thực tiễn triển khai, ông Nguyễn Anh Minh đề xuất bắt đầu từ những giải pháp đơn giản, phù hợp với năng lực hiện tại như mã QR, video giới thiệu, bản đồ tương tác…, thay vì chạy theo những công nghệ phức tạp nhưng khó vận hành. Đồng thời, cần tăng cường hợp tác với doanh nghiệp công nghệ trong nước để chủ động về dữ liệu và bản quyền. Đây cũng là cách để xây dựng một hệ sinh thái số bền vững, tránh phụ thuộc vào các đối tác bên ngoài. Ở cấp độ chính sách, việc sớm hoàn thiện hành lang pháp lý, cơ chế tài chính và quy định về sở hữu trí tuệ là điều kiện tiên quyết để thúc đẩy số hóa di sản.

Trong khi đó, bà Phạm Thị Lan Anh nhấn mạnh đến việc xây dựng hệ thống cơ sở dữ liệu theo chuẩn chung, đảm bảo khả năng liên thông. Đây chính là "xương sống" của toàn bộ quá trình số hóa. Số hóa di sản là một quá trình lâu dài, đòi hỏi sự kiên trì và đầu tư bài bản. Di sản luôn vận động, vì vậy số hóa không phải là đích đến, mà là một hành trình liên tục. Trong hành trình đó, việc xác định đúng thứ tự ưu tiên, từ di sản có nguy cơ mai một, di sản tiêu biểu đến những di sản có tiềm năng phát triển sản phẩm mới, sẽ giúp tối ưu hóa nguồn lực và nâng cao hiệu quả. Quan trọng hơn, cần nhìn nhận di sản không chỉ là "ký ức" cần gìn giữ, mà là một nguồn lực có thể tham gia trực tiếp vào phát triển kinh tế, xã hội.

(Còn tiếp)

Con đường nào để du lịch Việt Nam bứt tốc?

ĐINH AN

Nhìn vào cấu trúc dự thảo "Đề án phát triển du lịch trở thành ngành kinh tế mũi nhọn trong kỷ nguyên mới", có thể thấy một điểm khác biệt quan trọng khi các nhóm giải pháp đang được đặt trong một logic mới, hướng tới việc kiến tạo năng lực cạnh tranh quốc gia cho du lịch. Vậy làm như thế nào để tạo chuyển biến thực chất?

Dự thảo Đề án đặt ra mục tiêu đến năm 2030, du lịch đóng góp khoảng 14% GDP Ảnh: HOÀNG HÀ

Đặt du lịch vào trung tâm hệ sinh thái giá trị

Phó Cục trưởng Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam Hà Văn Siêu cho biết, dự thảo Đề án gồm 5 phần: Đánh giá tình hình phát triển du lịch giai đoạn 2017 - 2025 từ khi có Nghị quyết 08-NQ/TW ngày 16.1.2017 của Bộ Chính trị về phát triển du lịch trở thành ngành kinh tế mũi nhọn; Quan điểm, mục tiêu phát triển du lịch trong kỷ nguyên mới; Nhiệm vụ, giải pháp đột phá phát triển du lịch trở thành ngành kinh tế mũi nhọn trong kỷ nguyên mới; Tổ chức thực hiện; Kiến nghị, đề xuất.

Dự thảo Đề án xác định 3 điểm nghẽn cần tập trung tháo gỡ gồm: Điểm nghẽn về thể chế chính sách và cơ chế điều phối liên ngành; điểm nghẽn về hạ tầng phục vụ du lịch; điểm nghẽn về nguồn nhân lực du lịch chất lượng cao. Dự thảo Đề án đặt ra mục tiêu đến năm 2030, Việt Nam phấn đấu đón khoảng 45-50 triệu lượt khách quốc tế, 160 triệu lượt khách nội địa; du lịch đóng góp khoảng 14% GDP. Phó Cục trưởng Hà Văn Siêu cho rằng, đây là những mục tiêu rất cao, đòi hỏi phải có các giải pháp đột phá để thực hiện.

Để hiện thực hóa mục tiêu này, dự thảo Đề án đề xuất 8 nhóm nhiệm vụ, giải pháp trọng tâm: Nâng cao nhận thức, đổi mới tư duy, tăng cường trách nhiệm về phát triển du lịch; Đổi mới thể chế, chính sách toàn diện để phát triển du lịch; Đột phá về đầu tư, huy động nguồn lực và phát triển hạ tầng du lịch đồng bộ, hiện đại; Cơ cấu lại thị trường, phát triển sản phẩm du lịch chất lượng cao, nâng cao hiệu quả kinh tế du lịch; Quản lý chất lượng điểm đến, phát triển du lịch xanh, bền vững và thích ứng với biến đổi khí hậu; Ứng dụng khoa học công nghệ, chuyển đổi số và phát triển hệ sinh thái du lịch thông minh; Đột phá công tác xúc tiến, quảng bá nâng tầm thương hiệu du lịch Việt Nam; Phát triển doanh nghiệp du lịch, nguồn nhân lực du lịch chất lượng cao.

Giải pháp đầu tiên, cũng là nền tảng của toàn bộ dự thảo Đề án là nâng cao nhận thức và đổi mới tư duy. Du lịch không còn được nhìn như một ngành dịch vụ đơn lẻ mà phải được đặt ở trung tâm của một hệ sinh thái kinh tế - văn hóa - sáng tạo - số hoá. Sự thay đổi này kéo theo một yêu cầu rất rõ là mọi chính sách, mọi quyết định đầu tư, mọi mô hình sản phẩm đều phải hướng tới khả năng lan tỏa giá trị.

Một trong những nhóm giải pháp cốt lõi của dự thảo Đề án là đổi mới thể chế, nhưng điểm đáng chú ý nằm ở cách tiếp cận kiến tạo lợi thế cạnh tranh. Trong bối cảnh các quốc gia trong khu vực đều đẩy mạnh chính sách mở cửa, việc cải cách thể chế của Việt Nam cần chuyển từ tư duy "quản lý" sang "dẫn dắt thị trường". Có nghĩa là, cần thiết kế lại chính sách theo logic thị trường và cạnh tranh quốc tế. Chính sách phải có tính dự báo, có khả năng đi trước xu hướng, đặc biệt trong các lĩnh vực như thị thực, đầu tư du lịch hay quản trị điểm đến. Quan trọng hơn, thể chế không thể đứng riêng lẻ, mà phải gắn với cơ chế phối hợp liên ngành, liên vùng đủ mạnh để tạo thành một chỉnh thể thống nhất, điều mà lâu nay vẫn là điểm yếu của du lịch Việt Nam.

Nếu thể chế là "đường ray", thì hạ tầng chính là "động cơ" của tăng trưởng. Nhưng vấn đề không chỉ nằm ở việc đầu tư thêm, mà ở cách lựa chọn điểm rơi của đầu tư. Dự thảo Đề án đặt ra yêu cầu phát triển hạ tầng đồng bộ, hiện đại, song điều quan trọng hơn là hình thành các hành lang du lịch có khả năng dẫn dắt dòng khách, thay vì dàn trải nguồn lực.

Một điểm đáng chú ý trong dự thảo Đề án là việc đặt lại vấn đề thị trường và sản phẩm theo hướng nâng cao hiệu quả kinh tế, thay vì chỉ tăng trưởng về lượng khách. Điều này đòi hỏi sự chuyển dịch từ khai thác tài nguyên sang sáng tạo giá trị. Không gian văn hóa, di sản, làng nghề hay đời sống bản địa phải được chuyển hóa thành những sản phẩm có khả năng kể chuyện, có chiều sâu trải nghiệm và đủ sức cạnh tranh trên thị trường quốc tế.

Bên cạnh đó, trong bối cảnh du lịch toàn cầu đang chuyển dịch mạnh mẽ, chuyển đổi số không còn là lựa chọn, mà là điều kiện bắt buộc. Dự thảo Đề án nhấn mạnh ứng dụng công nghệ, đặt mục tiêu xây dựng một hệ sinh thái du lịch thông minh, nơi dữ liệu trở thành nền tảng cho mọi quyết định, từ hoạch định chính sách đến vận hành doanh nghiệp.

Tái định vị thương hiệu quốc gia trong cạnh tranh toàn cầu

Một trong những hạn chế lâu nay của du lịch Việt Nam là thiếu một hình ảnh điểm đến đủ rõ nét. Dự thảo Đề án lần này đặt ra yêu cầu nâng tầm xúc tiến, quảng bá theo hướng chuyên nghiệp, có chiến lược dài hạn. Nhưng sâu xa hơn, đây là quá trình định vị lại thương hiệu quốc gia. Việt Nam cần xác lập một "câu chuyện lớn" cho du lịch, một bản sắc đủ rõ để phân biệt với các điểm đến trong khu vực. Khi thương hiệu rõ ràng, mọi hoạt động xúc tiến mới có thể hội tụ và tạo hiệu ứng lan tỏa.

Trong mọi chiến lược phát triển, con người luôn là yếu tố then chốt, nhưng với du lịch, điều này càng trở nên rõ rệt. Dự thảo Đề án xác định phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao là một trong những giải pháp mang tính đột phá. Vấn đề quan trọng là nâng cao chất lượng theo chuẩn quốc tế, đặc biệt ở các vị trí quản trị, thiết kế sản phẩm và vận hành. Đồng thời, cần có cơ chế để thu hút nhân lực giỏi, kể cả từ bên ngoài, tham gia vào quá trình phát triển ngành.

Có thể thấy, các nhóm giải pháp trong dự thảo Đề án không thiếu, thậm chí khá toàn diện. Nhưng điều quyết định nằm ở khả năng triển khai có đủ quyết liệt để thay đổi tư duy cũ, có đủ cơ chế để phối hợp liên ngành và có đủ nguồn lực để thực hiện đến cùng hay không. Phó Cục trưởng Hà Văn Siêu cho biết, dự thảo Đề án cũng đề xuất về tổ chức thực hiện, phân công rõ trách nhiệm cho các Bộ, ngành, địa phương, đồng thời kiến nghị Bộ Chính trị ban hành một Nghị quyết chuyên đề mới về du lịch cho giai đoạn phát triển trong kỷ nguyên mới. ■

Tăng cường hợp tác giữa các tỉnh Tây Bắc mở rộng với TP.HCM

Hội nghị ký kết thỏa thuận Chương trình liên kết hợp tác phát triển du lịch các tỉnh Tây Bắc mở rộng và TP.HCM giai đoạn 2026-2030, vừa được tổ chức tại Sơn La.

Tại Hội nghị, các đại biểu đã thảo luận và thông qua nội dung Quy chế Hoạt động của nhóm liên kết hợp tác phát triển du lịch các tỉnh Tây Bắc mở rộng và TP.HCM giai đoạn 2026-2030; Quyết định thành lập Ban Chỉ đạo, Tổ Thường trực và Tổ Giúp việc chương trình liên kết hợp tác phát triển du lịch các tỉnh Tây Bắc mở rộng và TP.HCM năm 2026; Kế hoạch tổ chức các hoạt động liên kết, hợp tác phát triển du lịch các tỉnh Tây Bắc mở rộng và TP.HCM năm 2026. Các đại biểu đồng thời thống nhất các nhiệm vụ trọng tâm để triển khai thực hiện có hiệu quả chương trình liên kết hợp tác phát triển du lịch các tỉnh Tây Bắc mở rộng và TP.HCM giai đoạn 2026-2030 và năm 2026.

Giai đoạn 2026-2030, các tỉnh Tây Bắc mở rộng và TP.HCM thống nhất hợp tác các nội dung trong công tác quản lý nhà nước về du lịch; phát triển và liên kết sản phẩm du lịch; chuyển đổi số và ứng dụng khoa học công nghệ trong phát triển du lịch; quảng bá xúc tiến và thu hút đầu tư phát triển du lịch; phát triển nguồn nhân lực du lịch. Quan điểm là liên kết hợp tác bình đẳng; phát huy tính trách nhiệm, vai trò sáng tạo và chủ động của các thành viên; cùng có lợi trên cơ sở khai thác và phát huy những tiềm năng, thế mạnh mỗi địa phương; liên kết hợp tác trên tinh thần gắn kết, tương trợ, cùng phát triển.

Mục tiêu nhằm tăng tỷ lệ khách du lịch trao đổi hai chiều giữa các tỉnh Tây Bắc mở rộng và TP.HCM, thúc đẩy tăng trưởng bền vững ngành Du lịch; phối hợp xây dựng kế hoạch phát triển du lịch đồng bộ giữa các địa phương; hỗ trợ phát huy lợi thế địa phương và khai thác nguồn lực hợp lý; đa dạng hóa sản phẩm du lịch, tạo ra sản phẩm, chương trình, tuyến du lịch liên vùng hoàn chỉnh và quảng bá chung tại các thị trường trong và ngoài nước; xây dựng chuỗi du lịch thân thiện, an toàn với sản phẩm du lịch đặc trưng của từng địa phương; thu hút các nguồn lực xã hội, hỗ trợ và tạo điều kiện cho các doanh nghiệp tìm kiếm đối tác đầu tư, xây dựng, phát triển và khai thác sản phẩm du lịch.

MINH LÝ

Từ Công điện 38 đến kỷ cương sáng tạo trên không gian mạng

● PGS.TS BÙI HOÀI SƠN

Công điện số 38/CĐ-TTg ngày 5.5.2026 của Thủ tướng Chính phủ về tập trung chỉ đạo thực hiện quyết liệt các giải pháp đấu tranh, ngăn chặn, xử lý hành vi xâm phạm quyền sở hữu trí tuệ không chỉ là một đợt ra quân cao điểm từ ngày 7 - 30.5.2026. Sâu xa hơn, đây là lời nhắc mạnh mẽ về yêu cầu thiết lập kỷ cương trong môi trường số, nơi sáng tạo phải được tôn trọng, doanh nghiệp chân chính phải được bảo vệ, và văn hóa số phải được xây dựng trên nền tảng minh bạch, công bằng, có trách nhiệm.

Khi công nghệ phát triển nhưng kỷ cương chưa theo kịp

Trong nhiều năm qua, tình trạng vi phạm bản quyền trên môi trường số đã trở thành một vấn đề nhức nhối. Phim ảnh, âm nhạc, chương trình truyền hình, sách điện tử, trò chơi điện tử, tác phẩm báo chí, hình ảnh, dữ liệu sáng tạo… đều có thể bị sao chép, cắt ghép, phát tán, tái khai thác chỉ trong vài phút. Nếu trước đây, vi phạm bản quyền thường gắn với băng đĩa lậu, sách in lậu, sao chép vật lý, thì hiện nay hành vi xâm phạm đã chuyển lên không gian mạng với tốc độ nhanh hơn, quy mô rộng hơn và tính ẩn danh cao hơn.

Điều đáng suy nghĩ là công nghệ phát hiện vi phạm hiện nay không còn quá lạc hậu. Các nền tảng lớn đều có khả năng nhận diện âm thanh, hình ảnh, dấu vân tay số, truy vết nguồn phát tán, phát hiện nội dung trùng lặp. Nhưng câu hỏi đặt ra là vì sao vi phạm bản quyền số vẫn phổ biến? Theo tôi, nguyên nhân không chỉ nằm ở công nghệ, mà nằm ở trách nhiệm. Công nghệ có thể nhận diện vi phạm, nhưng nếu nền tảng không chủ động phòng ngừa, nếu cơ chế xử lý vẫn chậm, nếu lợi ích kinh tế từ nội dung lậu vẫn còn hấp dẫn, thì vi phạm vẫn tiếp tục sinh sôi.

Công điện 38/CĐ-TTg đã chỉ ra yêu cầu "tạo bước chuyển biến mạnh mẽ, nâng cao hiệu quả thực chất" trong đấu tranh phòng, chống xâm phạm quyền sở hữu trí tuệ, góp phần xây dựng môi trường đầu tư, kinh doanh minh bạch, lành mạnh và nâng cao uy tín quốc gia trong hội nhập quốc tế. Đây là cách tiếp cận rất đúng, bởi bản quyền không chỉ là câu chuyện của một tác giả, một doanh nghiệp hay một ngành công nghiệp nội dung. Đó là câu chuyện về môi trường kinh doanh, về năng lực cạnh tranh quốc gia, về uy tín của nền kinh tế sáng tạo Việt Nam trong quá trình hội nhập.

Khoảng trống hiện nay, theo tôi, nằm ở ba tầng nấc. Trước hết là khoảng trống về trách nhiệm nền tảng trung gian. Nhiều nền tảng vẫn ứng xử theo cơ chế "thông báo rồi gỡ bỏ", trong khi nội dung vi phạm có thể được tải lại, đổi tên, cắt nhỏ, phát tán qua tài khoản khác chỉ sau vài phút. Cách xử lý bị động này khiến người nắm giữ bản quyền luôn ở thế đuổi theo vi phạm.

Thứ hai là khoảng trống trong phối hợp thực thi. Vi phạm bản quyền số thường diễn ra xuyên biên giới, liên quan đến nhiều chủ thể: Người đăng tải, nền tảng, nhà mạng, hệ thống quảng cáo, trung gian thanh toán, máy chủ lưu trữ, cộng đồng chia sẻ. Nếu mỗi cơ quan xử lý một khâu, thiếu cơ chế liên thông, thiếu phản ứng nhanh, thì hành vi vi phạm đã kịp lan rộng trước khi bị ngăn chặn.

Thứ ba là khoảng trống về cắt đứt dòng tiền của nội dung lậu. Nhiều trang web, kênh mạng xã hội, nhóm chia sẻ nội dung vi phạm vẫn sống được nhờ quảng cáo, tài trợ, dẫn link, thu phí thành viên hoặc khai thác dữ liệu người dùng. Vì thế, chống vi phạm bản quyền số không thể chỉ là gỡ bỏ nội dung. Phải đánh vào mô hình kinh doanh của vi phạm, làm cho hành vi xâm phạm không còn khả năng sinh lợi.

Bản quyền là nền móng của công nghiệp văn hóa và kinh tế sáng tạo

Chúng ta đang nói rất nhiều đến công nghiệp văn hóa, công nghiệp sáng tạo, kinh tế số, kinh tế tri thức. Nhưng tất cả những khái niệm ấy sẽ khó trở thành hiện thực nếu quyền sở hữu trí tuệ không được bảo vệ nghiêm túc. Không có bản quyền, sẽ không có thị trường sáng tạo lành mạnh. Không có thị trường sáng tạo lành mạnh, sẽ không có động lực đầu tư dài hạn cho điện ảnh, âm nhạc, xuất bản, thiết kế, trò chơi điện tử, nội dung số, nghệ thuật biểu diễn và các lĩnh vực văn hóa khác.

Giữ gìn sự trong sáng trên không gian số còn mang một ý nghĩa nhân văn sâu sắc

Một bộ phim không chỉ là sản phẩm của đạo diễn hay diễn viên. Đằng sau nó là kịch bản, âm nhạc, hình ảnh, kỹ thuật, hậu kỳ, truyền thông, phát hành, rạp chiếu, nền tảng số và rất nhiều lao động sáng tạo. Một chương trình truyền hình không chỉ là vài giờ phát sóng, mà là hàng tháng trời tổ chức sản xuất... Khi những sản phẩm ấy bị phát tán trái phép, thiệt hại không chỉ là doanh thu bị mất. Thiệt hại lớn hơn là niềm tin thị trường bị bào mòn.

Từ kinh nghiệm quốc tế, có thể thấy các quốc gia phát triển công nghiệp sáng tạo đều đặt bảo hộ quyền sở hữu trí tuệ ở vị trí trung tâm. Hàn Quốc không thể có làn sóng Hallyu mạnh mẽ nếu không có hệ sinh thái bảo vệ bản quyền cho âm nhạc, phim ảnh, truyền hình, trò chơi điện tử và nội dung số. Nhật Bản không thể duy trì sức mạnh của manga, anime, game nếu quyền tác giả và quyền liên quan bị xem nhẹ. Châu Âu, Mỹ cũng liên tục hoàn thiện cơ chế trách nhiệm của nền tảng số, từ gỡ bỏ nội dung vi phạm đến kiểm soát doanh thu quảng cáo, minh bạch thuật toán và bảo vệ người sáng tạo trong môi trường trực tuyến.

Điều đó cho thấy, bảo vệ bản quyền không phải là làm khó người dùng, càng không phải là cản trở lưu thông văn hóa. Ngược lại, bảo vệ bản quyền là bảo vệ mạch nguồn sáng tạo. Khi người sáng tạo được hưởng thành quả xứng đáng, họ mới có điều kiện tiếp tục sáng tạo. Khi doanh nghiệp được bảo vệ trước cạnh tranh bất hợp pháp, họ mới dám đầu tư. Khi thị trường nội dung số vận hành minh bạch, người tiêu dùng mới được tiếp cận sản phẩm có chất lượng, an toàn và văn minh.

Ở góc độ này, Công điện 38 có ý nghĩa vượt lên trên một chiến dịch hành chính ngắn hạn. Công điện yêu cầu các lực lượng chức năng ra quân, tập trung nguồn lực, triển khai biện pháp cần thiết để đấu tranh, ngăn chặn, xử lý hành vi xâm phạm quyền sở hữu trí tuệ trên phạm vi toàn quốc, thực hiện nghiêm quy định pháp luật và xử lý nghiêm vi phạm theo tinh thần không có vùng cấm, không có ngoại lệ. Đây chính là thông điệp về việc khôi phục sự công bằng trong thị trường sáng tạo.

Xây dựng văn hóa bản quyền trong kỷ nguyên AI

Thách thức mới hiện nay là sự bùng nổ của trí tuệ nhân tạo (AI). AI mở ra những cơ hội rất lớn cho sáng tạo: Hỗ trợ viết kịch bản, dựng hình, tạo âm nhạc, phục dựng di sản, dịch thuật, thiết kế, cá nhân hóa trải nghiệm văn hóa. Nhưng AI cũng đặt ra những rủi ro chưa từng có: Tác phẩm bị dùng để huấn luyện mô hình mà không xin phép; giọng nói, hình ảnh, phong cách cá nhân bị mô phỏng; nội dung gốc bị tái tạo, biến đổi, phân phối hàng loạt mà khó truy vết; ranh giới giữa sáng tạo mới và sao chép trở nên phức tạp hơn.

Trong bối cảnh đó, xây dựng hệ sinh thái số tôn trọng bản quyền phải bắt đầu từ chính sách, nhưng không dừng lại ở chính sách. Về pháp luật, cần tiếp tục cập nhật các quy định về quyền tác giả, quyền liên quan, dữ liệu huấn luyện AI, quyền nhân thân đối với hình ảnh, giọng nói, phong cách biểu đạt, cơ chế cấp phép sử dụng dữ liệu và chia sẻ doanh thu trong môi trường số. Về quản lý, cần hình thành cơ chế phản ứng nhanh đối với vi phạm bản quyền số. Chủ thể quyền phải có kênh thông báo thuận tiện; nền tảng phải có thời hạn xử lý rõ ràng; cơ quan chức năng phải có công cụ phối hợp liên ngành; nhà mạng, trung gian thanh toán, hệ thống quảng cáo phải cùng tham gia cắt nguồn sống của vi phạm.

Về nền tảng, cần chuyển từ tư duy "miễn trừ trách nhiệm" sang tư duy "đồng quản trị không gian số". Không gian số không thể là nơi nền tảng hưởng lợi từ lưu lượng truy cập, dữ liệu người dùng và quảng cáo, nhưng lại đứng ngoài trách nhiệm đối với nội dung vi phạm. Nền tảng càng lớn, khả năng tác động xã hội càng mạnh, thì trách nhiệm càng cao. Đó cũng là xu hướng quốc tế hiện nay: Yêu cầu các nền tảng số minh bạch hơn, chủ động hơn, có trách nhiệm hơn trong quản lý nội dung, bảo vệ người dùng và tôn trọng quyền của chủ thể sáng tạo.

Nhưng quan trọng không kém là xây dựng văn hóa bản quyền trong cộng đồng. Pháp luật có thể ngăn chặn hành vi vi phạm, công nghệ có thể phát hiện nội dung lậu, nhưng chỉ có văn hóa mới tạo ra sự tự giác. Chúng ta cần giáo dục người dùng, đặc biệt là giới trẻ, hiểu rằng xem phim lậu, tải sách lậu, dùng nhạc không phép, lấy ảnh không ghi nguồn, chia sẻ file vi phạm không phải là chuyện "nhỏ", càng không phải là sự tiện lợi vô hại.

Công điện 38 vì vậy cần được nhìn nhận như một điểm khởi đầu cho một quá trình dài hơi: Từ cao điểm xử lý vi phạm đến thiết lập cơ chế thường xuyên; từ xử lý phần ngọn đến điều chỉnh tận gốc mô hình trục lợi; từ bảo vệ từng tác phẩm đến bảo vệ cả hệ sinh thái sáng tạo. Khi bản quyền được tôn trọng, chúng ta không chỉ bảo vệ người sáng tạo nội dung và doanh nghiệp chân chính trên internet. Chúng ta còn bảo vệ tương lai của công nghiệp văn hóa Việt Nam, bảo vệ năng lực cạnh tranh của nền kinh tế số, và bảo vệ một nguyên tắc văn minh rất căn bản: Trí tuệ, công sức và sáng tạo của con người phải được tôn trọng. ■

Chuyển đổi số là yêu cầu sống còn của ngành Xuất bản

● THÙY TRANG

Hoạt động xuất bản hiện nay đã vượt khỏi khuôn khổ truyền thống, vận hành trong môi trường số đa nền tảng với sự tham gia của nhiều chủ thể mới như doanh nghiệp công nghệ, thương mại điện tử và các mô hình phát hành xuyên biên giới. Vì vậy, sửa luật không chỉ là cập nhật kỹ thuật mà còn là điều chỉnh tư duy và phương thức quản lý.

Đó là một trong những vấn đề được đặt ra tại Hội thảo "Thể chế hóa quan điểm của Đảng tại Nghị quyết số 80-NQ/TW và Chỉ thị số 04-CT/TW trong sửa đổi, bổ sung Luật Xuất bản", do Bộ VHTTDL phối hợp Ban Tuyên giáo và Dân vận Trung ương tổ chức cuối tuần qua tại TP.HCM do Thứ trưởng Bộ VHTTDL Phan Tâm chủ trì, với sự tham dự của lãnh đạo Vụ Báo chí - Xuất bản (Ban Tuyên giáo và Dân vận Trung ương), Cục Xuất bản, In và Phát hành (Bộ VHTTDL), Ban Tuyên giáo và Dân vận Thành ủy TP.HCM, Sở VHTT TP.HCM… Hội thảo diễn ra trong bối cảnh Bộ Chính trị vừa ban hành Nghị quyết số 80-NQ/TW về phát triển văn hóa Việt Nam và Ban Bí thư ban hành Chỉ thị số 04-CT/TW về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác xuất bản trong tình hình mới. Những định hướng mới đặt ra yêu cầu cấp thiết phải sửa đổi, bổ sung Luật Xuất bản 2012 nhằm tạo hành lang pháp lý phù hợp với chuyển đổi số, kinh tế sáng tạo và sự phát triển của công nghiệp văn hóa.

Mở hành lang pháp lý cho xuất bản số và công nghiệp văn hóa

Tại hội thảo, nhiều ý kiến cho rằng ngành Xuất bản đang đứng trước những thay đổi lớn về mô hình hoạt động, phương thức quản lý và thị trường. Xuất bản không còn chỉ giới hạn ở sách in truyền thống mà đã mở rộng sang môi trường số, các nền tảng nội dung, thương mại điện tử và hệ sinh thái sáng tạo đa ngành.

Dự thảo sửa đổi, bổ sung Luật Xuất bản lần này tập trung xử lý các "điểm nghẽn" đang bộc lộ rõ trong thực tiễn như khung pháp lý chưa theo kịp xuất bản số; cơ chế phát triển thị trường xuất bản còn thiếu đồng bộ; hiệu lực bảo vệ bản quyền trên môi trường mạng còn hạn chế; mô hình tổ chức nhà xuất bản chậm đổi mới; thủ tục hành chính và điều kiện kinh doanh chưa phù hợp với thực tế phát triển. Bộ VHTTDL hiện đang rà soát, sửa đổi khoảng 26/54 điều của Luật Xuất bản hiện hành, tập trung vào các điều khoản liên quan đến quản lý nhà nước, chính sách phát triển xuất bản, loại hình tổ chức nhà xuất bản, xuất bản điện tử, phát hành trên nền tảng số...

Tại hội thảo, ông Nguyễn Nguyên, Cục trưởng Cục Xuất bản, In và Phát hành cho biết, điểm mới quan trọng của dự thảo luật là xác định rõ xuất bản vừa là lĩnh vực tư tưởng, văn hóa, vừa là ngành kinh tế công nghệ trong hệ sinh thái công nghiệp sáng tạo. Chuyển đổi số hiện nay là yêu cầu sống còn của ngành Xuất bản. "Dự thảo luật cũng định hướng tái cấu trúc ngành xuất bản theo hướng hình thành các mô hình tổ hợp, tập đoàn xuất bản, truyền thông để đáp ứng yêu cầu chuyển đổi số, mở rộng quy mô và tăng khả năng cạnh tranh. Việc liên kết không chỉ dừng ở mối quan hệ giữa xuất bản, in và phát hành mà còn mở rộng sang doanh nghiệp công nghệ, nền tảng số và các lĩnh vực khác của công nghiệp văn hóa", ông Nguyễn Nguyên cho biết. Ông cũng cho rằng, lần sửa luật này dành sự quan tâm lớn hơn cho văn hóa đọc. "Lần đầu tiên mối quan hệ giữa hoạt động xuất bản và phát triển văn hóa đọc được đặt ra rõ nét hơn trong luật", ông nói, đồng thời cho rằng đây là nội dung trọng tâm nhằm mở rộng khả năng tiếp cận xuất bản phẩm của người dân và hình thành thói quen đọc trong cộng đồng.

Theo lãnh đạo Cục Xuất bản, In và Phát hành, dự thảo luật còn bổ sung nhiều chính sách hỗ trợ hoạt động xuất bản như ưu đãi tài chính, đất đai, chuyển đổi số, phát triển nguồn nhân lực và thúc đẩy công nghiệp văn hóa. Song song với dự thảo luật, cơ quan soạn thảo cũng xây dựng các dự thảo nghị định, thông tư để bảo đảm tính khả thi khi triển khai.

"Đổi mới mạnh phương thức quản lý theo hướng quản trị bằng dữ liệu, giảm phụ thuộc vào tiền kiểm, tăng hậu kiểm trên môi trường số; cải cách thủ tục hành chính gắn với trách nhiệm giải trình; xây dựng cơ chế pháp lý cho các mô hình nhà xuất bản tổ hợp có năng lực công nghệ mạnh; đồng thời tăng cường bảo vệ bản quyền trong môi trường số."

(Thứ trưởng PHAN TÂM)

Văn hóa đọc, cơ chế tự chủ và yêu cầu đổi mới tư duy quản lý

Ông Lê Văn Minh, Phó Trưởng ban Thường trực Ban Tuyên giáo và Dân vận Thành ủy TP.HCM cho hay, khi xây dựng nội dung để triển khai thực hiện Nghị quyết 80 và Chỉ thị 04, quan điểm của thành phố lấy trục trung tâm là xuất bản, nhưng quan tâm đến bốn yếu tố đồng hành gồm trục phát hành, trục người viết, trục người đọc và trục không gian để người đọc.

Ông Lê Văn Minh cho rằng khó khăn lớn hiện nay của nhiều nhà xuất bản xuất phát từ cơ chế tự chủ tài chính. "Khi đã giao tự chủ mà không có nguồn thu để duy trì và phát triển thì rất khó trả lương và nuôi dưỡng hệ thống", ông nói. Theo ông, nếu quá chú trọng doanh thu, mục tiêu về tư tưởng và văn hóa dễ bị ảnh hưởng. Ông cũng nêu thực tế nhiều nhà xuất bản đang gặp khó khăn về cơ sở vật chất, chuyển đổi số và tiền thuê đất, thuê nhà. Dù Nhà nước có chủ trương hỗ trợ nhưng việc đầu tư cho các đơn vị tự chủ còn vướng cơ chế. Các nhà xuất bản rất cần hỗ trợ để chuyển đổi số nhưng đang vướng ở cơ chế "tự chủ thì phải tự chứng minh".

Từ thực tiễn TP.HCM, ông Lê Văn Minh kiến nghị cần tháo gỡ các rào cản về cơ chế đầu tư, phân cấp mạnh hơn cho địa phương trong công tác cán bộ xuất bản, đồng thời nâng tầm Giải thưởng Sách Quốc gia để khuyến khích người viết và tạo sức lan tỏa trong xã hội. Ở góc độ cơ quan tham

Sinh viên đọc sách tại Ngày hội Sách và văn hóa đọc lần thứ 5 năm 2026 tại Trường ĐH Mỹ thuật TP.HCM

mưu về xuất bản, bà Nguyễn Thị Mỹ Linh, Phó Vụ trưởng Vụ Báo chí - Xuất bản (Ban Tuyên giáo và Dân vận Trung ương) nhận định, Chỉ thị 04 của Ban Bí thư ra đời ngay sau Nghị quyết 80, mang ý nghĩa đặc biệt trong việc cụ thể hóa lĩnh vực then chốt là văn hóa, trong đó xuất bản là giá trị nội dung cốt lõi để phát triển công nghiệp văn hóa. Đây là sự kế thừa tư duy lý luận của Đảng, xác lập vị thế mới cho ngành xuất bản không chỉ là làm sách mà bao gồm cả hệ sinh thái và kinh tế xuất bản.

Theo bà Mỹ Linh, xuất bản không còn chỉ là hoạt động làm sách mà phải được nhìn như một hệ sinh thái nội dung, gắn với giáo dục, công nghiệp văn hóa và kinh tế sáng tạo. Bà Mỹ Linh cho rằng có sáu nội dung lớn cần tập trung khi sửa đổi luật: Hoàn thiện khái niệm, đổi mới mô hình chính sách nhà nước, nâng cao chất lượng sản phẩm, bảo vệ bản quyền (đặc biệt trong môi trường số và AI), chăm lo đội ngũ nhân lực và đưa ngành xuất bản trở thành ngành công nghiệp tri thức, công nghiệp nội dung đóng góp sâu vào công nghiệp văn hóa đất nước.

Một nội dung được nhiều đại biểu quan tâm là phát triển văn hóa đọc. Đại diện Hội Xuất bản Việt Nam cho rằng cần thay đổi tư duy tiếp cận khi sửa luật. Theo đó, cần đưa nội dung phát triển văn hóa đọc vào dự thảo luật với tinh thần đầy đủ hơn, thay vì chỉ dừng ở chính sách hỗ trợ.

Phát biểu tiếp thu ý kiến và kết luận hội thảo, Thứ trưởng Phan Tâm cho rằng hoạt động xuất bản hiện nay đã vượt khỏi khuôn khổ truyền thống, vận hành trong môi trường số đa nền tảng với sự tham gia của nhiều chủ thể mới như doanh nghiệp công nghệ, thương mại điện tử và các mô hình phát hành xuyên biên giới. Vì vậy, sửa luật không chỉ là cập nhật kỹ thuật mà còn là điều chỉnh tư duy và phương thức quản lý. "Xuất bản phải tiếp tục khẳng định là lĩnh vực tư tưởng văn hóa quan trọng, đồng thời phải được nhìn nhận đầy đủ là ngành kinh tế kỹ thuật, một cấu phần của công nghiệp văn hóa", Thứ trưởng nhấn mạnh.

Ông cũng đề nghị đổi mới mạnh phương thức quản lý theo hướng quản trị bằng dữ liệu, giảm phụ thuộc vào tiền kiểm, tăng hậu kiểm trên môi trường số; cải cách thủ tục hành chính gắn với trách nhiệm giải trình; xây dựng cơ chế pháp lý cho các mô hình nhà xuất bản tổ hợp có năng lực công nghệ mạnh; đồng thời tăng cường bảo vệ bản quyền trong môi trường số. Về văn hóa đọc, Thứ trưởng cho rằng đây phải là mục tiêu dài hạn, gắn với việc tạo ra sản phẩm chất lượng, mở rộng khả năng tiếp cận sách cho người dân và phát triển hệ thống phát hành đến vùng sâu, vùng xa. "Văn hóa đọc không chỉ là phong trào mà phải gắn với chính sách tiếp cận tri thức cho mọi người dân", Thứ trưởng nói.

Thứ trưởng Phan Tâm đề nghị tổ soạn thảo tiếp thu tối đa các ý kiến góp ý, tiếp tục hoàn thiện dự thảo để trình Chính phủ trong tháng 6 tới. ■

Vì sao Hội An đề xuất di dời người dân ra khỏi di tích?

● **Bài, ảnh: K.CHI - A.DƯƠNG**

Để quản lý, bảo tồn và phát triển bền vững đô thị di sản thế giới Hội An, nhiều ý kiến cho rằng cần xây dựng một cơ chế đặc thù tổng thể, thay vì chỉ xử lý từng vấn đề riêng lẻ.

Đô thị cổ Hội An

Phản ứng của dư luận những ngày qua trước thông tin chính quyền phường Hội An (Đà Nẵng) kiến nghị xây dựng cơ chế đặc thù hỗ trợ di dời người dân đang sống trong khu di tích ra bên ngoài, một lần nữa làm dấy lên câu chuyện về mô hình, cơ chế đặc thù nào phù hợp để quản lý, bảo tồn và phát triển di sản Hội An trong vận hành chính quyền địa phương 2 cấp.

Nghiên cứu cơ chế, chính sách đặc thù hỗ trợ người dân

Tại hội nghị sơ kết một năm thực hiện sắp xếp đơn vị hành chính các cấp và hoạt động của chính quyền địa phương 2 cấp do Ban Thường vụ Thành ủy Đà Nẵng vừa tổ chức, ông Nguyễn Đức Bình, Bí thư Đảng ủy phường Hội An có tham luận về thực trạng xây dựng, phát triển phường và công tác phối hợp với các địa phương lân cận trong bối cảnh vận hành mô hình chính quyền địa phương 2 cấp.

Trong đó có kiến nghị TP Đà Nẵng đề xuất Trung ương nghiên cứu cơ chế đặc thù cho quản lý, bảo tồn và phát triển đô thị di sản thế giới Hội An trong mô hình chính quyền địa phương 2 cấp. Đáng chú ý là kiến nghị cơ chế hỗ trợ cư dân sinh sống trong các di tích được tái định cư ra ngoài di tích giống như mô hình mà thành phố Huế đang thực hiện. Xoay quanh đề xuất này, những ngày qua, trên mạng xã hội chia sẻ rất nhiều ý kiến bày tỏ lo ngại khi "hồn" của phố cổ Hội An chính là cư dân bản địa, nếu di dời ra khỏi không gian phố cổ thì liệu có còn giữ được "hồn" của "di sản sống". Nhiều ý kiến bất ngờ, thậm chí "hoảng hốt" trước thông tin này, cho rằng chủ trương từ trước tới nay vẫn là bảo tồn phố cổ Hội An là khu phố "sống" với đời sống chân thực của người dân phố cổ gốc, bản sắc không chỉ nằm ở văn hóa "tĩnh" là mà nếp sống, ăn ở, sinh hoạt của con người, di dời dân ra khỏi di tích thì Hội An sẽ "sống" như thế nào ? Hay sẽ biến từ một đô thị sống sang một nơi mua vé tham quan?

Ngay sau đó, Bí thư phường Hội An đã lên tiếng giải thích. Theo ông Bình, thông tin đưa ra tại hội nghị chỉ là kiến nghị cơ chế đặc thù để di dời một số trường hợp đang sinh sống trong di tích do Nhà nước quản lý nhưng không có sổ đỏ, không phải đề xuất di dời người dân ra khỏi phố cổ Hội An. Thực tế từ trước năm 1975 đến nay một số hộ dân ở trong các khu vực di tích của Nhà nước quản lý nhưng không có sổ đỏ nên việc tái định cư, giải phóng mặt bằng, trùng tu di tích gặp nhiều khó khăn. Những trường hợp này dù nhà cửa xuống cấp nhưng không đủ điều kiện bố trí tái định cư theo quy định hiện hành. Có những vấn đề vượt quá thẩm quyền xử lý của cấp phường. Chính quyền Hội An mong muốn các cấp thẩm quyền nghiên cứu có cơ chế, chính sách đặc thù hỗ trợ các trường hợp này di dời, tái định cư ra bên ngoài di tích, kể cả những trường hợp chưa có giấy chứng nhận quyền sử dụng đất, tương tự mô hình mà thành phố Huế đã thực hiện với chương trình di dân khỏi khu vực Kinh thành Huế.

Đồng thời đưa ra một số trường hợp cụ thể mà theo lý giải của ông Bình là vì lý do tế nhị nên không nói rõ hết ở hội nghị. Chẳng hạn như trường hợp một hộ gia đình nhiều thế hệ sống cạnh di tích miếu Âm Hồn từ trước năm 1975 đến nay nhưng không có sổ đỏ. Di tích này đã xuống cấp nghiêm trọng, địa phương rất muốn trùng tu, phục hồi và phát huy giá trị, nhưng không thể thực hiện vì còn hộ dân sinh sống, chưa có cơ chế thực hiện bố trí tái định cư giá rẻ, còn khả năng mua đất ở mới thì giá quá cao, hộ dân không đủ khả năng. Hoặc như tại di tích đình Văn Chỉ trước đây có nhiều hộ dân sinh sống, Hội An đã di dời được một số hộ, song hiện vẫn còn một số trường hợp vướng mắc, khiến việc giải phóng mặt bằng để phục hồi di tích chưa thể hoàn tất.

Những "áp lực" lên di sản Hội An

Mặc dù lãnh đạo phường Hội An đã lên tiếng giải thích về thông tin nói trên và khẳng định đề xuất của phường Hội An không phải là di dời toàn bộ cư dân ra khỏi phố cổ mà chỉ tập trung vào một số trường hợp đặc thù đang sống trong các di tích do Nhà nước quản lý, thuộc diện vướng mắc đặc biệt cần có cơ chế riêng để hỗ trợ tái định cư, thế nhưng dư luận vẫn tiếp tục bàn luận sôi nổi về câu chuyện này, qua đó một lần nữa làm "nóng" lên câu chuyện về những áp lực mà di sản Hội An đang phải đối diện.

Đặc biệt là câu chuyện tìm kiếm mô hình cơ chế đặc thù cho quản lý, bảo tồn và phát triển đô thị di sản thế giới Hội An trong vận hành chính quyền địa phương 2 cấp vẫn được dư luận quan tâm thời gian qua. Tại hội nghị nói trên, lãnh đạo phường Hội An cũng thừa nhận, áp lực quản lý tại Hội An hiện rất lớn vừa bảo tồn di sản, vừa quản lý dân cư, kinh doanh, du lịch, lễ hội, trật tự đô thị, môi trường, giao thông, lưu trú. Đồng thời kiến nghị TP Đà Nẵng đề xuất Trung ương nghiên cứu cơ chế đặc thù cho quản lý, bảo tồn và phát triển đô thị di sản thế giới Hội An trong mô hình chính quyền địa phương 2 cấp. Trong đó, có cơ chế về phân cấp thẩm quyền, tài chính, đầu tư, quản lý tài sản công, bảo tồn nhà cổ, ứng phó với biến đổi khí hậu… Đề nghị Thành ủy chỉ đạo rà soát, đánh giá mô hình quản trị đô thị di sản Hội An sau khi vận hành chính quyền địa phương 2 cấp, trong đó đặc biệt quan tâm nghiên cứu một mô hình quản lý thống nhất, đủ tầm, đủ thẩm quyền, đủ nguồn lực đối với không gian Đô thị cổ Hội An.

Tại hội nghị tổng kết "Quy hoạch tổng thể đầu tư bảo tồn, tôn tạo Di sản Văn hóa thế giới Đô thị cổ Hội An gắn với phát triển du lịch và thành phố Hội An giai đoạn 2012-2025" do UBND thành phố Đà Nẵng tổ chức trước đó, nhiều ý kiến của các nhà quản lý, chuyên gia, nhà nghiên cứu văn hóa cũng cho rằng, việc sớm xây dựng một quy hoạch tổng thể bảo tồn và phát huy bền vững các giá trị di sản đô thị cổ Hội An cho giai đoạn tiếp theo sau sáp nhập là yêu cầu mang tính chiến lược và cấp bách. Nhiều đề xuất định hướng chiến lược phát triển phù hợp cho di sản Hội An trong bối cảnh mới cũng được các chuyên gia chia sẻ đầy tâm huyết.

Trong đó tập trung vào những gợi ý như trong bối cảnh mới, công tác quy hoạch gắn kết với lợi ích, trách nhiệm cộng đồng, lấy con người làm trung tâm, di sản làm nguồn lực phát triển. Hoàn thiện mô hình quản lý di sản phù hợp với khung pháp lý và tổ chức đơn vị hành chính mới phải đặt trong bối cảnh chính quyền địa phương 2 cấp được thực hiện, cùng với việc Luật Di sản văn hóa năm 2024 và Nghị định số 215 của Chính phủ quy định về quản lý, bảo vệ và phát huy giá trị di sản văn hóa thế giới, việc xây dựng mô hình quản lý mới thay thế mô hình hiện hành là yêu cầu cấp thiết. ■

Giữ trẻ em ở lại với văn chương

● **TRUNG NGHĨA**

Áp lực học hành, nhịp sống gấp gáp và sức hút của giải trí số khiến trẻ em đang dần xa những trang sách. Để văn học thiếu nhi tìm lại vị trí trong đời sống hôm nay, điều quan trọng không nằm ở tác phẩm hay, mà ở môi trường đọc được nuôi dưỡng bền bỉ từ gia đình, nhà trường, người viết, nhà xuất bản và toàn xã hội. Từ đó, trẻ có thêm những khoảng lặng để mơ mộng, tưởng tượng và lớn lên cùng văn chương.

Cần khuyến khích sáng tác và xây dựng văn hóa đọc để văn chương không xa lạ với trẻ thơ **Ảnh: ITN**

Dư địa văn hóa rất lớn

Tại tọa đàm "Văn học thiếu nhi từ góc nhìn của người viết trẻ" do NXB Kim Đồng phối hợp cùng Khoa Văn học, Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn Hà Nội tổ chức tuần qua, PGS. TS Đặng Hồng Sơn, Phó Hiệu trưởng nhà trường nhận định, văn học thiếu nhi luôn là một bộ phận đặc biệt quan trọng trong đời sống văn hóa tinh thần của mỗi dân tộc. Những tác phẩm dành cho trẻ em không đơn thuần là sách giải trí, mà là "khung cửa sổ" giúp các em nhìn ra thế giới, nuôi dưỡng trí tưởng tượng, góp phần quan trọng định hình nhân cách, vun bồi trí tuệ cho "mầm non" tương lai.

TS Trịnh Đặng Nguyên Hương (Viện Văn học - Viện Hàn lâm Khoa học Xã hội Việt Nam) gọi văn học thiếu nhi là một "địa chỉ kép" với những tác phẩm đích thực vừa dành cho trẻ em, vừa khiến người lớn soi thấy chính mình. Các tác phẩm kinh điển như *Pippi tất dài*, *Totto-chan bên cửa sổ* hay *Dế Mèn phiêu lưu ký…,* luôn chứa đựng những giá trị văn hóa, giấc mơ và khát vọng mà thế hệ trước muốn trao truyền cho thế hệ sau.

Từng có những lo ngại thiếu tác phẩm văn học hay, hình thức đẹp cho trẻ em, TS Trịnh Đặng Nguyên Hương cho rằng, những năm gần đây, đã có nhiều nhà văn rất tâm huyết, nhiều cuốn sách được làm công phu, đẹp đẽ và giàu giá trị được đưa tới bạn đọc nhỏ tuổi. Tuy nhiên, điều trẻ em thiếu là những "khoảng lặng". Thời gian của nhiều em bị lấp kín bởi học chính khóa, học thêm, lớp kỹ năng và vô số áp lực khác. Đáng nói hơn, các em không còn khoảng trống tinh thần để có thể chìm sâu vào một cuốn sách, sống cùng nhân vật và để trí tưởng tượng được bay xa.

Còn theo nhà nghiên cứu phê bình văn học Bùi Việt Thắng, văn học thiếu nhi Việt Nam đang có "dư địa văn hóa rất lớn". Trong năm học 2025-2026, Việt Nam có khoảng 20 triệu học sinh phổ thông. Một cộng đồng độc giả lớn đồng nghĩa với không gian phát triển rộng mở, nhưng nghịch lý nằm ở chỗ văn hóa đọc của người Việt chưa được chú trọng đúng mức và thấp hơn so với nhiều quốc gia. "Nhìn việc đọc của trẻ em hôm nay, tôi thực sự thấy đáng lo", ông trăn trở. Sự cạnh tranh khốc liệt từ các loại hình giải trí hiện đại, sự áp đảo của sách dịch và nhịp sống ngày càng gấp gáp đang khiến trẻ em dần xa văn chương Việt. Vì thế, theo ông, văn học thiếu nhi Việt Nam đương đại đang mang trong mình một sứ mệnh lớn: Chấn hưng văn hóa đọc và "giành" lại độc giả.

Nhiều ý kiến cũng cho rằng, người viết cho thiếu nhi cần tạo nên những câu chuyện hấp dẫn, tác phẩm thực sự thấu hiểu tâm lý và nhịp sống của trẻ em trong bối cảnh hiện tại. Bên cạnh các tác phẩm đang tập trung vào những câu chuyện đời sống, sinh hoạt thường ngày, cần có tác phẩm giả tưởng, mang màu sắc lịch sử, văn hóa. Các chủ đề về môi trường tự nhiên, đời sống tinh thần của trẻ em trong xã hội hiện nay cũng là hướng đi giàu tiềm năng cho mảng sách này.

Nuôi dưỡng những tiếng nói mới cho văn học thiếu nhi

Là đơn vị nhiều năm bền bỉ đồng hành, góp phần nuôi dưỡng văn học thiếu nhi Việt Nam, NXB Kim Đồng luôn trân trọng những tiếng nói mới viết cho trẻ em hôm nay. Theo bà Vũ Thị Quỳnh Liên, Phó Giám đốc, Tổng Biên tập NXB Kim Đồng, văn học thiếu nhi cần những sáng tác gần với tâm tư, suy nghĩ và khát vọng của trẻ nhỏ; hấp dẫn, thú vị để các em yêu thích và đón nhận. Mỗi cuốn sách vì thế không chỉ dừng ở một câu chuyện, mà còn là hạt mầm gieo vào tâm hồn trẻ thơ những giá trị chân - thiện - mỹ, tình yêu tiếng Việt và chắp cánh cho trí tưởng tượng.

"Chỉ thị số 04-CT/TW ngày 17.3.2026 của Ban Bí thư về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với hoạt động xuất bản trong tình hình mới, nhấn mạnh xuất bản đóng vai trò quan trọng trong nền công nghiệp sáng tạo. Và các tác phẩm văn học chính là chất liệu nền tảng cho nhiều ngành nghệ thuật và sản phẩm văn hóa khác, từ sân khấu, điện ảnh, hoạt hình, nội dung số... Chính vì vậy, chăm lo cho văn học thiếu nhi chính là đầu tư cho hệ sinh thái sáng tạo trong tương lai", bà Vũ Thị Quỳnh Liên bày tỏ.

Từ mục tiêu đó, nhiều hoạt động khuyến khích sáng tác cho thiếu nhi đã được triển khai trong thời gian qua. Các trại viết, cuộc vận động sáng tác, giải thưởng văn học… đã tạo thêm động lực để giới cầm bút mạnh dạn đến với đề tài trẻ thơ. Đáng chú ý, cuộc vận động sáng tác Giải thưởng Văn học Kim Đồng lần thứ nhất giai đoạn 2023-2025 đã thu hút hơn 600 tác giả gửi tác phẩm dự thi. Tiếp nối thành công này, Giải thưởng lần thứ hai, giai đoạn 2025-2027, đang được phát động với phạm vi độc giả mở rộng hơn, gồm nhi đồng, thiếu niên và thanh niên.

"Giải thưởng Thiếu nhi Dế Mèn" của Báo *Thể thao&Văn hóa* cùng nhiều hoạt động nghề nghiệp khác cũng góp phần tiếp thêm động lực cho những cây bút viết cho thiếu nhi. Giá trị của các sân chơi này không chỉ nằm ở sự ghi nhận chuyên môn hay hỗ trợ vật chất, mà còn ở việc giúp người viết có thêm niềm tin để bền bỉ với một mảng sáng tác nhiều thử thách. Theo tác giả Cao Nguyệt Nguyên, các giải thưởng và cuộc vận động sáng tác vừa tạo áp lực cần thiết, vừa mở ra cơ hội để tác giả tập trung hơn, nghiêm túc hơn với trang viết dành cho trẻ nhỏ.

Để văn học thiếu nhi phát triển bền vững, theo nhà nghiên cứu Bùi Việt Thắng, cần có thêm những chính sách khuyến khích sáng tạo, đồng thời mở rộng hoạt động xuất bản, phát hành để tác phẩm đến gần hơn với bạn đọc nhỏ tuổi. Ở một góc nhìn khác, TS Trịnh Đặng Nguyên Hương cho rằng, các giải thưởng, hoạt động nghiên cứu và phê bình dành riêng cho văn học thiếu nhi hiện vẫn còn khá khiêm tốn. Ngay ở nhà trường, việc dạy văn đôi khi còn nặng về phân tích, "mổ xẻ" tác phẩm, trong khi điều quan trọng là giúp học sinh biết đối thoại với văn chương, tìm thấy niềm vui và sự đồng cảm trong từng trang sách...

Từ sáng tác, xuất bản đến giáo dục và tiếp nhận, văn học thiếu nhi vì thế cần được đặt trong hệ sinh thái văn hóa đọc rộng hơn, nơi gia đình, nhà trường, truyền thông, giới nghiên cứu, phê bình và các NXB cùng chung tay nuôi dưỡng tình yêu văn chương cho trẻ nhỏ. Bởi sau cùng, văn học thiếu nhi không phải là câu chuyện của riêng người viết hay đơn vị xuất bản, mà đó là trách nhiệm chung của toàn xã hội trong việc giữ lại cho trẻ quyền được mơ mộng, được tưởng tượng và được lớn lên cùng những trang sách. ■

Mở thêm cánh cửa cho hội họa Việt

Cuộc thi UOB Painting of the Year năm thứ 4 tại Việt Nam vừa chính thức được phát động, tiếp tục mở ra không gian sáng tạo dành cho các nghệ sĩ Việt Nam, từ những gương mặt đã thành danh đến các tài năng trẻ đang tìm kiếm cơ hội khẳng định mình bằng ngôn ngữ hội họa.

Cuộc thi nhận tác phẩm từ nay đến hết ngày 31.7.2026. Công dân Việt Nam và thường trú nhân tại Việt Nam từ 16 tuổi trở lên tính đến ngày này đều có thể tham gia, gửi 1 tác phẩm gốc dự thi ở một trong hai hạng mục: Nghệ sĩ thành danh hoặc Nghệ sĩ triển vọng, theo hình thức trực tuyến tại website UOBandArt.com.

Đáng chú ý, từ năm nay, cuộc thi điều chỉnh tiêu chí tham gia đối với hạng mục Nghệ sĩ thành danh, nhằm ghi nhận rõ hơn quá trình sáng tác, dấu ấn nghề nghiệp và những đóng góp của nghệ sĩ trong hệ sinh thái nghệ thuật. Qua đó, UOB Painting of the Year tiếp tục khẳng định vai trò là sân chơi giàu uy tín, góp phần phát hiện, nâng đỡ và lan tỏa những tiếng nói mới của hội họa Việt Nam.

HOÀNG TÚ

Khi tiếng chim bước vào không gian nghệ thuật đô thị

● THU HOÀI

Từ những thanh âm tưởng như dễ bị khuất lấp giữa nhịp sống đô thị, các "Trạm nghe chim kể chuyện" tại Đà Nẵng đã mở ra trải nghiệm văn hóa - nghệ thuật giàu cảm hứng, nơi trí tuệ nhân tạo, nghệ thuật sắp đặt và khoa học bảo tồn gặp nhau để kể câu chuyện thiên nhiên bằng âm thanh.

"Trạm nghe chim kể chuyện" tại Vườn Cừa là điểm trải nghiệm sinh thái - nghệ thuật, giúp người dân và du khách lắng nghe, nhận diện tiếng chim bằng công nghệ AI

Qua tiếng chim được nhận diện, "phiên dịch" và giới thiệu sinh động, người dân, du khách, đặc biệt là thanh thiếu niên, có thêm cơ hội lắng nghe vẻ đẹp sơ khai của đất trời, hiểu hơn về đa dạng sinh học và cùng nuôi dưỡng ý thức gìn giữ môi trường sống.

Lắng nghe thiên nhiên qua những trạm âm thanh

Mô hình "Trạm nghe chim kể chuyện" vừa được lắp đặt, vận hành tại phường Bàn Thạch và phường Hương Trà, TP Đà Nẵng, mở ra một điểm chạm mới giữa công nghệ, nghệ thuật và bảo tồn thiên nhiên trong đời sống đô thị. Hoạt động thuộc dự án "Công dân xanh - Thành phố lành mạnh", do Trung tâm Sống và học tập vì môi trường và cộng đồng phối hợp với Sở Nông nghiệp và Môi trường TP Đà Nẵng, Think Playgrounds, Công ty TNHH HIVOOC, chính quyền địa phương và cộng đồng thanh thiếu niên triển khai, với sự tài trợ của Fondation Botnar thông qua Công ty Ecorys.

Bàn Thạch và Hương Trà vẫn còn lưu giữ những mảng xanh bản địa, hệ sinh thái sông, đầm, vườn cây - nơi nhiều loài chim hoang dã tìm về cư trú. Nhưng trong nhịp đô thị hóa ngày càng nhanh, những thanh âm tự nhiên ấy đang dần thưa vắng. Từ thực tế đó, "Trạm nghe chim kể chuyện" được hình thành như một không gian nghệ thuật âm thanh giữa đời sống thường ngày: AI lắng nghe tiếng chim, nhận diện từng loài, rồi "kể" lại cho người dân và du khách câu chuyện về thiên nhiên quanh mình. Công nghệ vì thế trở thành nhịp cầu đánh thức ký ức sinh thái, giúp con người chậm lại, lắng nghe và cảm nhận sâu hơn vẻ đẹp của vùng đất đang sống.

Theo bà Đỗ Vân Nguyệt, Giám đốc Live & Learn, ba trạm nghe đặt tại Thư viện số cộng đồng, Nhà đón khách tham quan Sông Đầm và Vườn Cừa đã tạo nên một hành lang thông tin sinh thái đa dạng. Sông Đầm là điểm dừng chân của nhiều loài chim nước di cư; Vườn Cừa kết nối không gian tự nhiên với khu dân cư còn Thư viện số gợi mở hình ảnh thiên nhiên thích nghi, hiện diện ngay trong lòng phố thị.

Mỗi trạm nghe là một không gian sắp đặt âm thanh tương tác. Khi tiếng chim vang lên, hệ thống sẽ nhận diện và cung cấp thông tin về tên loài, tên khoa học, đặc điểm sinh cảnh, tập tính, khả năng thích nghi theo mùa. Từ trải nghiệm nghe, người dân, du khách, nhất là học sinh và thanh thiếu niên, có thêm cơ hội hiểu về đa dạng sinh học, cảm nhận giá trị của hệ sinh thái bản địa và nuôi dưỡng ý thức bảo tồn. Dữ liệu âm thanh được ghi nhận cũng góp vào kho dữ liệu toàn cầu, hỗ trợ nghiên cứu về tập tính và đường di cư của các loài chim.

Tại Nhà đón khách tham quan Sông Đầm, trạm nghe được tạo hình từ cảm hứng về cò ốc, loài chim có tên trong *Sách đỏ,* như một điểm nhấn nghệ thuật giữa không gian sinh thái bản địa. Khi du khách bước lên trạm, hệ thống bắt đầu lắng nghe những chuyển động âm thanh xung quanh. Nếu bắt được tiếng chim, AI sẽ nhận diện và "phiên dịch" thành những thông tin sinh động về loài chim ấy. Mỗi lượt trải nghiệm kéo dài khoảng 10 phút, vừa đủ để người nghe chậm lại, bước vào một cuộc đối thoại lặng lẽ với thiên nhiên và nhận ra vẻ đẹp vẫn hiện hữu rất gần trong đời sống hằng ngày.

Để tiếng chim thành câu chuyện của cộng đồng

Theo ông Võ Văn Thiên, Giám đốc Trung tâm Cung ứng dịch vụ sự nghiệp công phường Bàn Thạch, mô hình trạm nghe chim ứng dụng AI không chỉ hỗ trợ giám sát, bảo tồn các loài chim đô thị, mà quan trọng hơn là khơi dậy trách nhiệm của cộng đồng với môi trường sống quanh mình. Từ những trạm nghe nhỏ giữa không gian làng xóm, câu chuyện bảo tồn được kể bằng một cách gần gũi hơn: Lắng nghe thiên nhiên, hiểu giá trị bản địa và cùng nhau giữ gìn những mảng xanh còn lại trong lòng đô thị.

Thời gian tới, chính quyền phường Bàn Thạch sẽ tiếp tục đồng hành với nhà trường và người dân để phát triển các mô hình du lịch hấp dẫn, đào tạo đội ngũ hướng dẫn viên tại chỗ từ chính những người con của địa phương. Khi di tích lịch sử được kết nối với không gian sinh thái, mỗi điểm đến ở Bàn Thạch sẽ vừa là nơi tham quan, vừa là nơi du khách cảm nhận được tình đất, tình người và vẻ đẹp mộc mạc của một vùng đất đang chuyển mình.

Hiệu quả bước đầu của các trạm nghe cho thấy tiềm năng đa dạng sinh học phong phú của địa phương. Chỉ sau hơn 10 ngày vận hành, hệ thống AI đã ghi nhận hơn 89 loài chim tại Sông Đầm, 49 loài tại Thư viện số và 53 loài tại Vườn Cừa. Sự xuất hiện dày đặc của các loài như tìm vịt, diệc xám, bói cá… cho thấy những không gian này vẫn là "đất lành" của chim trời, cần được bảo vệ bằng sự quan tâm bền bỉ của cả cộng đồng.

Điều đáng quý là sáng kiến đã nhanh chóng nhận được sự hưởng ứng của học sinh địa phương. Các em cùng tham gia lắp đặt, trang trí trạm, làm công trình vui chơi, học cách giới thiệu về trạm chim và lên kế hoạch chăm sóc, duy trì nguồn thức ăn để nơi đây trở thành một không gian học tập trải nghiệm lâu dài. Khi dự án kết thúc, chính các em sẽ là lực lượng tiếp tục giữ nhịp hoạt động cho những trạm nghe này.

Trải nghiệm cũng mở ra cách tiếp cận mới trong giáo dục sinh thái, để người nghe thưởng thức âm thanh tự nhiên, tiếp nhận kiến thức về đa dạng sinh học và góp phần tạo lập dữ liệu phục vụ nghiên cứu khoa học. Từ nền tảng đó, dự án hướng tới xây dựng mạng lưới thanh thiếu niên tham gia trực tiếp vào hoạt động bảo tồn, truyền thông môi trường bằng những hình thức học tập trải nghiệm sáng tạo và công nghệ mới.

Ông Bùi Ngọc Huy, Phó Chủ tịch UBND phường Hương Trà cho rằng, trạm lắng nghe tiếng chim là một ý tưởng giàu ý nghĩa. Bên cạnh việc cung cấp dữ liệu cho công tác bảo vệ thiên nhiên tại địa phương, mô hình còn tạo thêm điểm trải nghiệm thú vị cho thiếu nhi và du khách. Quan trọng hơn, từ những thanh âm quen thuộc của chim trời, người dân có thêm lý do để gắn bó với thiên nhiên, còn thế hệ trẻ có thêm cơ hội trở thành những "đại sứ" lan tỏa thông điệp bảo tồn đa dạng sinh học trong cộng đồng.

Với ba trạm nghe vừa được đưa vào hoạt động tại Đà Nẵng, Việt Nam hiện có năm trạm nghe tiếng chim kết nối với mạng lưới toàn cầu. Từ Hà Nội, TP.HCM đến Đà Nẵng, những không gian sắp đặt âm thanh này đang mở thêm một cách tiếp cận giàu cảm hứng: Công nghệ trở thành nhịp cầu đưa con người trở về với thiên nhiên; tiếng chim từ đời sống thường ngày bước vào câu chuyện văn hóa, nghệ thuật và bảo tồn của đô thị hôm nay. ■

"Địa đạo" thắng lớn tại LHP Viễn Đông 2026

LHP Viễn Đông lần thứ 28 năm 2026 diễn ra tại thành phố Udine, Ý, quy tụ 75 tác phẩm, trong đó có 52 phim tranh giải đến từ 12 quốc gia, vùng lãnh thổ. Tại liên hoan năm nay, *Địa đạo: Mặt trời trong bóng tối* của đạo diễn Bùi Thạc Chuyên giành 2 giải: Kịch bản xuất sắc nhất và Giải Khán giả bình chọn, đồng hạng ba cùng *Blades of the Guardians, My Name* và *The King's Warden*. Trên trang cá nhân, đạo diễn Bùi Thạc Chuyên chia sẻ niềm vui khi tham dự một LHP "ấm áp và thân thiện"; lễ trao giải diễn ra lúc 2 giờ sáng nhưng khán giả vẫn ở lại đến phút cuối.

Lấy bối cảnh năm 1967, *Địa đạo: Mặt trời trong bóng tối* kể về cuộc sống và chiến đấu của đội du kích 21 người ở thôn Bình An Đông, do Bảy Theo, nhân vật của Thái Hòa, đứng đầu. Đội được giao nhiệm vụ bảo vệ các thiết bị quân y, thuốc men cho bệnh viện dã chiến và nhiều lần rơi vào tình thế hiểm nghèo.

Ra rạp dịp 30.4.2025, *Địa đạo: Mặt trời trong bóng tối* thu hơn 172 tỉ đồng sau 2 tháng, nhận nhiều đánh giá tích cực từ khán giả và giới chuyên môn. Trước đó, phim giành Bông sen Bạc ở hạng mục Phim truyện điện ảnh tại LHP Việt Nam lần thứ 24, năm 2025.

HỒNG HẠNH

Chàng trai Gia Rai mang con chữ qua mùa rẫy

PHAN HIẾU; ảnh: NVCC

Sinh ra trong hình hài không lành lặn, từng đối diện với mặc cảm và những định kiến nặng nề nơi buôn làng, chàng trai Gia Rai Nay Djruêng vẫn bền bỉ đi qua nghịch cảnh bằng con chữ, tri thức và lòng nhân ái. Từ hành trình tự học, tự lập đến nhóm thiện nguyện "Đi qua mùa rẫy", anh đã nối dài những ước mơ đến trường cho nhiều học sinh vùng khó, để câu chuyện của một người khuyết tật trở thành nguồn cảm hứng đẹp về nghị lực sống, tình người và sức mạnh cộng đồng nơi miền đất Tây Nguyên.

Nay Djruêng được tuyên dương tại chương trình "Tỏa sáng nghị lực Việt" do Trung ương Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam tổ chức

Nhọc nhằn đi tìm con chữ

Nay Djruêng sinh ra trong một gia đình nghèo, đông con của đồng bào Gia Rai. Ngay từ lúc chào đời, anh đã mang khiếm khuyết nặng nề trên cơ thể: Không có đôi bàn tay, đôi bàn chân. Sự khác biệt ấy từng khiến gia đình đau xót, buôn làng xôn xao, nhiều ánh nhìn thương cảm xen lẫn định kiến bủa vây tuổi thơ anh.

Trong ký ức của Nay Djruêng, những năm tháng đầu đời gần như nhốt kín trong căn phòng nhỏ. Bố mẹ đi làm từ sáng đến tối, anh chị đến trường, còn anh tự lo cho mình từ những việc bình thường nhất như ăn uống, sinh hoạt, di chuyển. Không có bàn chân, anh đi bằng hai đầu gối và sau này là chân giả. Không có bàn tay, anh học cách dùng phần khuỷu tay để cầm, nắm, viết, làm việc. Những điều với người khác rất đỗi giản đơn, với anh đều phải đánh đổi bằng đau đớn và bền bỉ.

Lên 8 tuổi, Nay Djruêng vẫn chưa biết chữ. Một lần xin được viết thử, anh bất ngờ khi có thể nguệch ngoạc được những nét đầu tiên. Từ khoảnh khắc ấy, khát vọng đến trường bừng lên trong cậu bé Gia Rai. "Tôi xin bố mẹ được đi học, dù bất ngờ và còn nhiều nghi ngại, nhưng bố mẹ vẫn đồng ý. Vượt qua bao khó khăn, học mẫu giáo được khoảng hơn 6 tháng thì tôi vào lớp 1", anh nhớ lại.

Những ngày đến lớp của Nay Djruêng là hành trình nhọc nhằn đúng nghĩa. Anh đi học bằng hai đầu gối; có hôm đầu gối mưng mủ, đau rát đến kiệt sức, không thể tự đi, bố hoặc mẹ lại cõng anh đến trường. Nhưng càng khó, ước muốn học chữ trong anh càng mãnh liệt. Không có tay, anh kẹp bút vào khuỷu tay để luyện viết. Lên lớp cao, bài vở nhiều hơn, anh cặm cụi thức khuya luyện chữ, làm toán, tự kéo mình qua từng giới hạn của cơ thể.

Từ một đứa trẻ từng bị định kiến vây quanh, Nay Djruêng đã đi hết chặng đường phổ thông rồi tiếp tục học lên đại học. Anh tốt nghiệp Cử nhân Công nghệ thông tin, hiện làm công việc thiết kế cho một công ty tại TP.HCM, đồng thời là nhân viên truyền thông tại Hội Nạn nhân chất độc da cam TP.HCM. Với chàng trai Gia Rai ấy, con chữ đã mở ra tri thức, mở ra con đường để anh đứng vững, tự lập và sau này quay lại nâng đỡ những phận đời khó khăn như mình.

Mang con chữ qua mùa rẫy

Vượt qua mặc cảm và những khiếm khuyết của cơ thể, Nay Djruêng không dừng lại ở hành trình tự học, tự lập. Từ chính những tháng năm nhọc nhằn đi tìm con chữ, chàng trai Gia Rai ấy hiểu rất rõ một cuốn vở, cây bút, chiếc cặp có thể mở ra niềm vui lớn đến thế nào với trẻ em nghèo nơi buôn làng. Cũng từ đó, nhóm thiện nguyện "Đi qua mùa rẫy" ra đời, bền bỉ quyên góp sách vở, dụng cụ học tập để gửi tặng những em nhỏ có hoàn cảnh khó khăn, đặc biệt là học sinh dân tộc thiểu số ở Gia Lai.

Mười hai năm qua, đều đặn mỗi năm, Nay Djruêng lại kết nối bạn bè, nhà hảo tâm, vận động từng phần quà nhỏ để tiếp sức cho học trò vùng khó. Với anh, thiện nguyện không phải việc làm nhất thời, mà là cách trả nghĩa cuộc đời. "Là người khiếm khuyết, tôi hiểu sâu sắc giá trị của lòng nhân ái. Tôi mong *Đi qua mùa rẫy* được duy trì càng lâu càng tốt, để có thêm nhiều hoàn cảnh khó khăn được hỗ trợ. Tôi luôn mong các em học sinh dân tộc thiểu số ở vùng quê có điều kiện học tập đầy đủ, sau này trở thành những công dân tốt", anh chia sẻ.

Vượt qua sự mặc cảm với cơ thể khiếm khuyết, Nay Djruêng đã thành lập nhóm thiện nguyện "Đi qua mùa rẫy" nhằm quyên góp sách vở, dụng cụ học tập… tặng các em học sinh có hoàn cảnh khó khăn

Cuối năm 2024, hành trình ấy được nối dài bằng Quỹ học bổng Thiên Nga, hướng tới đồng hành với học sinh khuyết tật. Năm học 2025-2026, nhóm "Đi qua mùa rẫy" đã mở rộng hoạt động ra ngoài Gia Lai, đến Lâm Đồng, mang theo hy vọng có thêm nhiều bàn tay cùng chung sức cho trẻ em vùng khó và trẻ khuyết tật.

Có những lúc mệt mỏi, đau đớn, Nay Djruêng vẫn tự nhắc mình phải bước tiếp. Đi học, đi làm, tham gia hoạt động xã hội giúp anh thấm thía hơn trở ngại của người khuyết tật, nhất là trong việc di chuyển. "Có lúc trở trời, toàn thân đau nhức, tôi vẫn phải cố gắng đến nơi cần đến, đến chỗ làm việc. Tôi luôn tự nhủ, không có bàn tay vẫn có thể làm việc, vẫn có thể làm từ thiện, miễn là mình có tấm lòng lương thiện, hướng đến những học sinh khó khăn vùng cao", anh trải lòng.

Từ một phận đời từng chịu nhiều thiệt thòi, Nay Djruêng đã chọn cách đứng dậy bằng tri thức và đi xa hơn trái tim nhân ái. Những việc làm lặng lẽ của anh đã được ghi nhận tại chương trình "Tỏa sáng nghị lực Việt" năm 2024 do Trung ương Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam tổ chức; cùng Bằng khen của Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam tỉnh Gia Lai trong phong trào "Tôi yêu Tổ quốc tôi" các năm 2023, 2024. Nhưng phần thưởng lớn nhất với chàng trai Gia Rai ấy có lẽ vẫn là ánh mắt rạng ngời của những đứa trẻ vùng cao khi được cầm trên tay cuốn vở mới và thấy con đường đến trường bớt chông chênh hơn. ■

Hà Nội đẩy mạnh chuyển đổi số thư viện, lan tỏa văn hóa đọc

Sở VHTT Hà Nội vừa ban hành kế hoạch triển khai nhiệm vụ, giải pháp trong lĩnh vực thư viện theo Nghị quyết số 80-NQ/TW của Bộ Chính trị, Nghị quyết số 30/NQ-CP năm 2026 của Chính phủ và Chương trình mục tiêu quốc gia về phát triển văn hóa. Trong định hướng này, đổi mới hoạt động thư viện gắn với chuyển đổi số được xác định là một trong những khâu đột phá, nhằm đưa tri thức đến gần hơn với người dân, đồng thời tạo thêm động lực phát triển văn hóa đọc trong cộng đồng.

Theo kế hoạch, Hà Nội sẽ đẩy mạnh số hóa tài liệu, xây dựng và vận hành thư viện số, chuẩn hóa dữ liệu theo tiêu chí "đúng, đủ, sạch, sống". Đây là nền tảng quan trọng để hệ thống thư viện từng bước hiện đại hóa phương thức phục vụ, nâng cao chất lượng tra cứu, khai thác và chia sẻ tài nguyên thông tin. Việc kết nối, liên thông giữa các thư viện trên địa bàn cũng sẽ được chú trọng, qua đó tối ưu hóa nguồn lực, tránh phân tán dữ liệu, tạo điều kiện để người dân tiếp cận kho tri thức chung một cách thuận tiện hơn.

Cùng với chuyển đổi số, kế hoạch cũng đặt trọng tâm vào việc triển khai hiệu quả Luật Thư viện và các văn bản chỉ đạo của Trung ương về phát triển lĩnh vực thư viện. Hệ thống thư viện Thủ đô được kỳ vọng tiếp tục phát huy vai trò là không gian học tập, nghiên cứu, sinh hoạt văn hóa và bồi dưỡng tri thức cho nhiều tầng lớp nhân dân. Từ thư viện công cộng, thư viện trường học đến các thiết chế đọc ở cơ sở, mỗi điểm đọc sẽ góp phần hình thành thói quen đọc, khuyến khích tự học, nâng cao dân trí và xây dựng xã hội học tập.

Việc Hà Nội thúc đẩy chuyển đổi số thư viện vì thế không chỉ là đổi mới kỹ thuật quản lý, mà còn là bước đi cần thiết để làm mới đời sống văn hóa đọc trong bối cảnh hiện nay. Khi dữ liệu được chuẩn hóa, tài nguyên được chia sẻ rộng hơn và dịch vụ thư viện ngày càng thuận tiện, sách và tri thức sẽ có thêm nhiều con đường để đến với cộng đồng.

ĐÌNH NAM

Người trẻ trong vòng xoáy "luôn trực tuyến"

● THANH MAI

Trong một thế giới mà con người có thể kết nối chỉ sau vài cú chạm, mạng xã hội lại đang âm thầm bào mòn đời sống tinh thần của nhiều người trẻ. Thời gian dán mắt vào màn hình kéo dài khiến khả năng tập trung suy giảm, giao tiếp thưa dần, cảm xúc thật dễ bị thay thế bởi các tương tác chóng vánh trên không gian ảo. Một thế hệ "luôn trực tuyến" vì thế đang phải đánh đổi không ít, từ sự bình yên bên trong, cảm giác hài lòng với cuộc sống đến những kết nối gần gũi quanh mình.

Càng online, càng kém hạnh phúc

Báo cáo Hạnh phúc Thế giới công bố tháng 3.2026 đã chỉ ra một thực tế đáng lo ngại: Thế hệ trẻ đang đối diện với cuộc khủng hoảng tinh thần ngày càng rõ. Trước đây, mức độ hạnh phúc của con người thường được mô tả theo mô hình chữ U: Cao ở tuổi trẻ, giảm dần khi bước vào trung niên rồi tăng trở lại lúc về già. Nhưng những năm gần đây, một nghịch lý đã xuất hiện. Nhiều người trẻ luôn cảm thấy bất an, cô đơn và kém hạnh phúc hơn so với thế hệ trước. Trong các yếu tố được nhắc đến, sự gia tăng mạnh mẽ của việc sử dụng mạng xã hội được xem là một tác nhân có ảnh hưởng lớn.

Theo báo cáo, những người dành hơn 7 giờ/ngày cho mạng xã hội có mức độ hài lòng với cuộc sống thấp hơn đáng kể so với nhóm sử dụng dưới 1 giờ/ngày. Điều đó cho thấy, thời lượng sử dụng có quan hệ trực tiếp với cảm nhận hạnh phúc. Tác động tiêu cực được ghi nhận rõ hơn ở nữ thanh thiếu niên, nhóm dễ chịu ảnh hưởng từ các chuẩn mực xã hội và những hình ảnh được lý tưởng hóa trên không gian mạng.

Việc lạm dụng mạng xã hội làm suy giảm hạnh phúc của giới trẻ (ảnh minh họa)

Vấn đề không dừng lại ở số giờ sử dụng, mà còn nằm ở cách các nền tảng mạng xã hội được thiết kế để giữ chân người dùng. Thuật toán của TikTok, Facebook, Instagram… không đơn thuần gợi ý nội dung đang được quan tâm, mà từng bước điều hướng sự chú ý. Các nền tảng liên tục đẩy người dùng đến với những nội dung hấp dẫn, đủ kích thích để tiếp tục lướt, nhưng không đủ sâu để tạo cảm giác thỏa mãn. Người trẻ cứ thế đi từ video này sang video khác, từ luồng tin này sang luồng tin khác, nhiều khi không nhận ra thời gian, năng lượng và khả năng tập trung của mình đang bị rút cạn. Khi màn hình tắt, điều còn lại thường là cảm giác trống rỗng, mệt mỏi.

Mạng xã hội cũng tạo ra một môi trường so sánh khắc nghiệt. Người trẻ thường xuyên tiếp xúc với những hình ảnh "hoàn hảo" về ngoại hình, lối sống, thành công của người khác. Các tiêu chuẩn phi thực tế ấy dễ làm suy giảm lòng tự trọng, tạo áp lực phải thể hiện bản thân thật chỉn chu, thật thành công, thật đáng ngưỡng mộ. Khi những kết nối trên mạng ngày càng nhiều nhưng hời hợt, các cuộc trò chuyện trực tiếp thưa dần, cảm xúc thật và sự thấu cảm trong đời sống thường ngày cũng bị bào mòn.

Sự phát triển của công nghệ đang đặt lên vai không ít người một cái giá quá lớn. Theo PGS.TS Trần Thành Nam, Phó Hiệu trưởng Trường Đại học Giáo dục, Đại học Quốc gia Hà Nội, giới trẻ đang sống trong thế giới "PAID", gồm Pressure - áp lực, Always on - luôn kết nối, Information overload - quá tải thông tin và Distracted - dễ bị phân tâm. Trong guồng quay ấy, cuộc sống gần như không còn khoảng lặng. Mọi thứ vận động liên tục, gấp gáp; họ phải thích nghi, phải theo kịp, phải phản hồi gần như ngay lập tức. Càng cố bắt nhịp, họ càng dễ bị kéo xa khỏi chính mình. Tâm trí bị chia nhỏ bởi vô số tín hiệu, sự tập trung trở nên mong manh, còn cảm xúc hao mòn sau từng lần chuyển màn hình.

Thoát khỏi thế giới ảo, tìm lại kết nối thật

Khi công nghệ len sâu vào đời sống gia đình, sự gắn kết giữa các thành viên lại có xu hướng lỏng lẻo hơn. Nhiều bậc cha mẹ sẵn sàng đầu tư cho con những thiết bị hiện đại, nhưng lại bỏ quên việc nuôi dưỡng các tương tác cảm xúc trực tiếp, thứ không một màn hình nào có thể thay thế. Đáng nói hơn, sự vắng bóng của những bữa cơm gia đình, hoặc bữa cơm vẫn còn đó nhưng mỗi người lại thu mình bên chiếc điện thoại, đang trở thành một biểu hiện rõ của sự đứt gãy kết nối.

Đã đến lúc cần nhìn nhận nghiêm túc hơn việc khôi phục sự thấu hiểu và gắn kết trong gia đình như một giá trị nền tảng. PGS.TS Trần Thành Nam cho rằng, gia đình vẫn là điểm tựa đầu tiên của hạnh phúc, còn nhà trường giữ vai trò nuôi dưỡng và định hướng. Hạnh phúc, vì thế, không bắt đầu từ những điều xa xôi, mà từ những nề nếp rất gần: Sự hiện diện, lắng nghe và sẻ chia. Đặc biệt, bữa cơm gia đình có mối liên hệ chặt chẽ với mức độ hạnh phúc của mỗi cá nhân, bởi đó là một không gian xã hội thu nhỏ, nơi các mối quan hệ được bồi đắp từng ngày. Bên mâm cơm, các thành viên tạm rời nhịp sống vội vã để thật sự có mặt bên nhau. Cùng ăn, cùng trò chuyện, cùng lắng nghe là cách duy trì nhịp kết nối ổn định, tạo cảm giác an toàn, nuôi dưỡng niềm tin và sự gắn bó.

Cùng với việc làm ấm lại những kết nối, mỗi người cũng cần thiết lập giới hạn hợp lý với mạng xã hội. Bản thân các nền tảng số không phải vấn đề lớn nhất; cách con người sử dụng chúng mới quyết định tác động đến đời sống tinh thần. Những thay đổi nhỏ nhưng có ý thức như không mang điện thoại vào bữa ăn, hạn chế dùng thiết bị trước giờ ngủ, tắt bớt thông báo không cần thiết, chọn lọc nội dung tích cực… có thể là bước đầu giúp người trẻ lấy lại quyền kiểm soát sự chú ý, thời gian và cảm xúc của mình.

Người trẻ cũng cần nhìn lại cách mình định nghĩa thành công. Những tiêu chí quen thuộc như điểm số, danh tiếng hay thu nhập không phải lúc nào cũng phản ánh đúng giá trị của một con người. Điều quan trọng hơn là nhận ra điều gì thật sự có ý nghĩa với bản thân: Một công việc tạo ra giá trị, những mối quan hệ bền vững, thời gian dành cho gia đình và đam mê, hoặc đơn giản là sự bình yên trong đời sống hằng ngày. Khi xây dựng được thước đo riêng, họ sẽ bớt bị cuốn vào vòng xoáy so sánh và áp lực bên ngoài, từ đó có cơ hội tìm thấy hạnh phúc theo cách bình thản, bền vững hơn. ■

Đưa kết nối số đến những mái nhà khó khăn

Chương trình cung cấp dịch vụ viễn thông công ích đến năm 2030 vừa được phê duyệt, trong đó có chính sách hỗ trợ điện thoại thông minh cho hộ nghèo, hộ cận nghèo trên phạm vi cả nước. Đây không chỉ là việc trao một thiết bị liên lạc, mà còn mở thêm cánh cửa để nhiều gia đình khó khăn tiếp cận thông tin, học tập, dịch vụ công, chăm sóc sức khỏe và những tiện ích thiết yếu trong đời sống số.

Theo kế hoạch, chương trình hỗ trợ điện thoại thông minh cho hộ nghèo, hộ cận nghèo, trừ các trường hợp đã được nhận thiết bị đầu cuối từ Chương trình "Sóng và máy tính cho em" do Thủ tướng Chính phủ phát động năm 2021 hoặc đã được hỗ trợ từ nguồn ngân sách nhà nước trong các chương trình khác. Thời gian thực hiện từ ngày 30.4.2026 đến hết ngày 31.12.2030.

Cùng với chính sách hỗ trợ thiết bị, chương trình đặt mục tiêu mở rộng dịch vụ viễn thông công ích đến những địa bàn còn khó khăn. Các thôn đã có điện thuộc xã đặc biệt khó khăn vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi; thôn đặc biệt khó khăn; xã vùng bãi ngang, ven biển, hải đảo; nhà giàn trên biển… sẽ được ưu tiên hỗ trợ dịch vụ viễn thông di động mặt đất và Internet băng rộng cố định mặt đất.

Chương trình cũng phấn đấu 100% hộ nghèo, hộ cận nghèo có nhu cầu được hỗ trợ sử dụng dịch vụ Internet băng rộng cố định hoặc dịch vụ viễn thông di động mặt đất. Các cơ sở giáo dục mầm non, phổ thông, điểm trường, trạm y tế xã, điểm hỗ trợ đồng bào dân tộc thiểu số ứng dụng công nghệ thông tin… cũng nằm trong nhóm được quan tâm, nhằm giúp trẻ em, người dân và các gia đình ở vùng khó khăn tiếp cận tốt hơn với tri thức, dịch vụ y tế, giáo dục và các tiện ích xã hội.

Bên cạnh đó, chương trình hướng tới hỗ trợ 100% ngư dân trên tàu, thuyền Việt Nam đánh bắt trên biển sử dụng dịch vụ viễn thông di động hàng hải. Việc đầu tư, duy trì hạ tầng viễn thông tại những khu vực chưa có dịch vụ sẽ góp phần thu hẹp khoảng cách số, để các gia đình ở vùng sâu, vùng xa, biên giới, hải đảo có thêm điều kiện hòa nhịp với đời sống hiện đại.

BÁ TRƯỜNG

World Cup 2026 và giấc mơ "ra biển lớn" của bóng đá Việt Nam

Ca sĩ Shakira làm nóng bầu không khí World Cup 2026 bằng việc đăng trên trang cá nhân, video quảng bá cho bài hát về sự kiện lớn nhất thế giới này

● **THU SÂM**

World Cup 2026 sẽ chính thức khởi tranh từ ngày 11.6 tại ba quốc gia Mỹ, Canada và Mexico. Lần đầu tiên trong lịch sử, ngày hội bóng đá lớn nhất hành tinh có tới 48 đội tuyển tham dự cùng 104 trận đấu kéo dài hơn một tháng. Với bóng đá Việt Nam, World Cup không chỉ là câu chuyện của những trận cầu đỉnh cao hay cuộc cạnh tranh ngôi vô địch. Đó còn là "giáo trình thực tế" về cách tổ chức, vận hành, truyền thông và xây dựng hệ sinh thái bóng đá hiện đại.

Trong bối cảnh bóng đá Việt Nam đang từng bước nâng cấp cơ sở vật chất, hướng tới những sân vận động quy mô lớn như PVF hay Hùng Vương, câu chuyện học hỏi từ World Cup lại càng trở nên đáng suy ngẫm. Bởi để một ngày nào đó có thể mơ tới việc đăng cai World Cup hay những sự kiện thể thao tầm cỡ châu lục, điều Việt Nam cần không chỉ là những sân vận động hiện đại, mà còn là tư duy tổ chức mang tầm quốc tế.

Từ một giải bóng đá đến "lễ hội toàn cầu"

Một trong những điều đặc biệt nhất của World Cup chính là việc FIFA biến bóng đá thành một sự kiện văn hóa - giải trí toàn cầu. Từ nhiều tháng trước ngày khai mạc, không khí World Cup đã hiện diện trên truyền hình, mạng xã hội, âm nhạc, thời trang và quảng cáo. Việc nữ ca sĩ Shakira tiếp tục xuất hiện cùng ca khúc quảng bá World Cup 2026 đã nhanh chóng tạo nên hiệu ứng mạnh mẽ trên toàn cầu. Đó không đơn thuần là một bài hát, mà là cách FIFA kích hoạt cảm xúc của người hâm mộ, khiến World Cup trở thành chủ đề mà cả thế giới cùng nói tới.

Ở nhiều kỳ World Cup trước đây, FIFA luôn rất thành công trong việc gắn bóng đá với âm nhạc đại chúng. Từ "Waka Waka", "La La La" cho tới những lễ khai mạc hoành tráng, tất cả đều giúp World Cup vượt khỏi khuôn khổ của một giải thể thao thông thường để trở thành lễ hội toàn cầu. Đó chính là điều bóng đá Việt Nam còn thiếu.

Trong nhiều năm, các giải đấu trong nước vẫn chủ yếu tập trung vào chuyên môn, trong khi yếu tố giải trí, trải nghiệm khán giả và xây dựng văn hóa cổ vũ chưa thực sự được đầu tư tương xứng. Không ít trận đấu ở V.League diễn ra trong khung cảnh khán đài thưa vắng dù chất lượng chuyên môn đã được cải thiện. Bài học từ World Cup cho thấy bóng đá hiện đại không chỉ cạnh tranh bằng chuyên môn, mà còn cạnh tranh bằng khả năng tạo cảm xúc và trải nghiệm.

Hàn Quốc là ví dụ rất đáng để Việt Nam tham khảo. Khi tổ chức các sự kiện thể thao lớn, quốc gia này luôn kết hợp thể thao với ngành công nghiệp giải trí Hallyu. Các trận đấu không chỉ có bóng đá mà còn có âm nhạc K-pop, hoạt động tương tác số và chiến dịch truyền thông đa nền tảng. Theo nhiều nghiên cứu về công nghiệp thể thao Hàn Quốc, sự kết hợp giữa giải trí và thể thao đã giúp mở rộng tệp khán giả, đặc biệt là giới trẻ và phụ nữ. Đây là điều bóng đá Việt Nam hoàn toàn có thể học hỏi.

Thực tế, từng có thời điểm một số CLB tại Việt Nam tìm cách "hâm nóng" khán đài bằng việc mời ca sĩ nổi tiếng biểu diễn trước trận đấu, như CLB Sài Gòn mời ca sĩ Ngọc Sơn đến sân Thống Nhất biểu diễn. Nhưng các hoạt động này thường mang tính thời điểm, thiếu chiến lược dài hạn và chưa bền vững.

Muốn kéo khán giả đến sân, bóng đá Việt Nam cần thay đổi tư duy đó là biến mỗi trận đấu thành một sự kiện giải trí tổng hợp thay vì chỉ là 90 phút bóng lăn. Khi người hâm mộ cảm thấy đến sân là một trải nghiệm đáng nhớ, bóng đá mới có thể tạo ra nguồn thu ổn định và sống bằng sức mạnh tự thân.

Học cách vận hành để nuôi giấc mơ

World Cup 2026 cũng là kỳ World Cup đầu tiên được tổ chức tại ba quốc gia với quy mô khổng lồ. Theo FIFA, giải đấu sẽ sử dụng 16 sân vận động cùng hệ thống vận hành liên quốc gia phức tạp, từ giao thông, an ninh, lưu trú đến công nghệ VAR, dữ liệu và truyền thông số.

Chính quy mô ấy cho thấy đăng cai World Cup không chỉ là xây sân vận động. Đó là năng lực quản trị quốc gia, khả năng phối hợp giữa thể thao, giao thông, du lịch, công nghệ, truyền thông và kinh tế dịch vụ. Đó cũng là lý do FIFA ngày càng đặt ra những tiêu chuẩn rất cao về hạ tầng và năng lực vận hành.

Nhìn từ góc độ ấy, việc Việt Nam đang xúc tiến xây dựng các sân vận động quy mô lớn mang ý nghĩa rất quan trọng. Theo định hướng được công bố, tổ hợp thể thao PVF có quy mô khoảng 92 ha với sân vận động dự kiến 60.000 chỗ ngồi, hướng tới tiêu chuẩn hiện đại hàng đầu khu vực. Trong khi đó, dự án sân vận động Hùng Vương nằm trong khu đô thị thể thao Olympic được định hướng phục vụ mục tiêu đăng cai các sự kiện lớn như Asian Games, Olympic hay World Cup trong tương lai.

Qatar đã thay đổi hình ảnh quốc gia sau World Cup 2022, còn Nhật Bản và Hàn Quốc từng tận dụng World Cup 2002 để thúc đẩy hạ tầng, du lịch và công nghiệp thể thao. Việt Nam hoàn toàn có thể học hỏi theo lộ trình ấy. Tất nhiên, khoảng cách từ hiện tại đến mục tiêu đăng cai World Cup vẫn còn rất lớn. Nhưng điều quan trọng nhất là bóng đá Việt Nam đã bắt đầu nghĩ đến những mục tiêu lớn hơn thay vì chỉ quanh quẩn ở khu vực Đông Nam Á.

Muốn tiến xa, chúng ta cần học từ World Cup ngay từ những điều nhỏ nhất đó là cách bán vé, cách tổ chức fan zone, cách vận hành truyền thông số, cách xây dựng hình ảnh giải đấu và cách kết nối bóng đá với du lịch.

Tại lễ kỷ niệm 80 năm Ngày truyền thống ngành Thể dục Thể thao Việt Nam, Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm đã nhấn mạnh 8 nhiệm vụ nhằm phát triển thể thao thành động lực cho sự phát triển quốc gia. Đó không chỉ là câu chuyện huy chương, mà còn là câu chuyện vị thế và sức mạnh mềm của đất nước.

World Cup 2026 rồi sẽ khép lại sau hơn một tháng tranh tài. Nhưng với bóng đá Việt Nam, giá trị lớn nhất mà giải đấu mang lại có lẽ không nằm ở những bàn thắng hay chức vô địch. Điều đáng quý hơn chính là những bài học về tư duy tổ chức, cách làm thể thao hiện đại và khát vọng dám nghĩ lớn. Bởi chỉ khi dám nghĩ lớn, dám chuẩn bị cho những mục tiêu lớn, bóng đá Việt Nam mới có thể từng bước tiến ra biển lớn. Và biết đâu, trong một tương lai không quá xa, giấc mơ lá cờ đỏ sao vàng xuất hiện tại một kỳ World Cup được tổ chức trên chính sân nhà sẽ không còn là điều quá xa vời. ■

Giải Pickleball World Cup 2026

Giải đấu được tổ chức tại Cung Thể thao Tiên Sơn cùng các cụm sân đạt chuẩn trên địa bàn thành phố Đà Nẵng từ ngày 30.8 đến 6.9, với sự tham dự của gần 4.000 vận động viên đến từ hơn 80 quốc gia và vùng lãnh thổ, tranh tài ở hai hạng mục gồm quốc gia và cá nhân. Cụ thể, ở hạng mục quốc gia có 5 nội dung: Open, Kids, Junior, Senior và Master; trong khi hạng mục cá nhân được phân chia theo độ tuổi và trình DUPR.

Pickleball là môn thể thao đang bùng nổ mạnh mẽ trên toàn cầu, hiện thu hút đông đảo người chơi tại Việt Nam và nằm trong nhóm môn thể thao phát triển nhanh ở châu Á. Với đà phát triển này, việc tổ chức Pickleball World Cup 2026 tại Đà Nẵng không chỉ là cơ hội quảng bá hình ảnh quốc gia, mà còn tạo cú hích quan trọng cho thể thao phong trào và chuyên nghiệp trong nước.

S.V

Hai CLB có nguy cơ không được cấp phép dự V.League

Liên đoàn Bóng đá Việt Nam (VFF) vừa ra quyết định cấp phép cho các CLB tham dự Giải vô địch quốc gia (V.League) mùa giải 2026/27. Theo đó, VFF cấp phép cho 12 CLB tham dự Giải VĐQG mùa giải 2026/27 gồm: CLB Bóng đá Becamex TP.HCM; CLB Bóng đá Công an Hà Nội; CLB Bóng đá Công an TP.HCM; CLB Bóng đá Hà Nội; CLB Bóng đá Hồng Lĩnh Hà Tĩnh; CLB Bóng đá Hoàng Anh Gia Lai; CLB Bóng đá Nam Định; CLB Bóng đá Ninh Bình; CLB Bóng đá PVF-CAND; CLB Bóng đá Sông Lam Nghệ An; CLB Bóng đá SHB Đà Nẵng; CLB Bóng đá Thể Công - Viettel.

VFF cũng cấp phép có điều kiện cho 4 CLB tham dự V.League gồm: CLB Bóng đá Trường Tươi Đồng Nai; CLB Bóng đá Bắc Ninh; CLB Bóng đá Hải Phòng; CLB Bóng đá Đông Á Thanh Hóa. Riêng đối với CLB Bóng đá Hải Phòng và CLB Bóng đá Đông Á Thanh Hóa, VFF thông báo chậm nhất ngày 22.5, hai CLB phải gửi tài liệu hoàn thiện các tiêu chí về tài chính, nhân lực hành chính. Quá thời hạn nêu trên, các CLB không hoàn thiện hồ sơ sẽ bị VFF thu hồi giấy phép.

NGỌC NGUYỄN

U17 nữ Việt Nam và ngưỡng cửa lịch sử

● **BẢO ANH**

Chiều nay 11.5, bóng đá trẻ Việt Nam sẽ đứng trước thời khắc có thể đi vào lịch sử. Tại trận tứ kết VCK U17 nữ châu Á 2026, lúc 14h trên SVĐ Trung tâm thể thao Tô Châu (Trung Quốc), thầy trò HLV Okiyama Masahiko sẽ chạm trán U17 nữ Australia trong trận đấu mang ý nghĩa đặc biệt. Chỉ cần giành chiến thắng, U17 nữ Việt Nam sẽ đoạt vé tham dự World Cup U17 nữ 2026.

Người hâm mộ đang kỳ vọng các cô gái U17 Việt Nam sẽ làm nên lịch sử

Giấc mơ World Cup chưa bao giờ ở gần với bóng đá nữ trẻ Việt Nam đến thế. Sau nhiều năm nỗ lực đầu tư, đào tạo và kiên trì xây dựng nền tảng, các cô gái trẻ giờ đây chỉ còn cách sân chơi bóng đá lớn nhất hành tinh đúng một trận đấu.

Hành trình tại vòng bảng đã cho thấy sự trưởng thành đáng kể của U17 nữ Việt Nam. Dù rơi vào bảng đấu khó nhưng U17 nữ Việt Nam đã thi đấu đầy bản lĩnh và ngày càng tiến bộ qua từng trận. Sau trận hòa 2-2 với U17 nữ Thái Lan và thua 0-3 trước chủ nhà Trung Quốc, các học trò của HLV Okiyama Masahiko đã tạo nên màn ngược dòng cảm xúc để đánh bại U17 nữ Myanmar 2-1 ở lượt trận cuối.

Chiến thắng ấy không chỉ mang về 3 điểm quý giá mà còn giúp U17 nữ Việt Nam vượt qua Thái Lan để giành vị trí nhì bảng A với 4 điểm, qua đó lần đầu tiên trong lịch sử giành quyền vào tứ kết giải U17 nữ châu Á. Quan trọng hơn, màn trình diễn của các cầu thủ trẻ cho thấy bóng đá nữ Việt Nam đang sở hữu một thế hệ đầy triển vọng, có khả năng chơi bóng hiện đại, tự tin và giàu tinh thần chiến đấu.

Dưới sự dẫn dắt của HLV Okiyama Masahiko, U17 nữ Việt Nam không còn chỉ biết phòng ngự co cụm trước các đối thủ mạnh hơn. Đội bóng đã thể hiện tư duy chiến thuật rõ ràng, khả năng tổ chức pressing hợp lý và đặc biệt là tinh thần thi đấu không bỏ cuộc. Đó chính là nền tảng giúp đội bóng trẻ Việt Nam trở thành một tập thể khó bị đánh bại. Sau tấm vé lịch sử vào tứ kết, mục tiêu của U17 nữ Việt Nam không còn dừng ở việc học hỏi hay tích lũy kinh nghiệm, mà đó cơ hội thật sự để viết nên cột mốc mới cho bóng đá nước nhà.

Tuy nhiên, thử thách mang tên Australia chắc chắn không dễ vượt qua. Đại diện "xứ Chuột túi" sở hữu nền tảng thể hình và thể lực vượt trội, điều vốn luôn là điểm mạnh truyền thống của bóng đá Australia. Các cầu thủ U17 nữ Australia chơi bóng tốc độ, giàu sức mạnh và đặc biệt nguy hiểm trong các tình huống không chiến.

Dẫu vậy, đội bóng này cũng đã bộc lộ những hạn chế nhất định ở vòng bảng. Trận thua đậm 0-5 trước U17 nữ Nhật Bản cho thấy Australia gặp nhiều khó khăn trước các đối thủ có kỹ thuật tốt, khả năng phối hợp nhỏ linh hoạt và tốc độ luân chuyển bóng cao. Đây có thể là điểm yếu để U17 nữ Việt Nam khai thác.

Nếu chơi đúng khả năng, đội bóng của HLV Okiyama Masahiko hoàn toàn có thể tạo ra bất ngờ. So với Australia, U17 nữ Việt Nam không mạnh về tranh chấp tay đôi, nhưng lại sở hữu sự nhanh nhẹn, kỹ thuật và tinh thần thi đấu đầy nhiệt huyết. Khả năng kiểm soát bóng, chuyển đổi trạng thái nhanh cùng sự linh hoạt trong các pha phối hợp nhóm nhỏ sẽ là chìa khóa giúp đội bóng áo đỏ tìm kiếm cơ hội.

Điều quan trọng nhất với U17 nữ Việt Nam lúc này là giữ được sự tập trung trong suốt 90 phút. Trước một đối thủ mạnh về thể lực như Australia, chỉ một khoảnh khắc mất tập trung cũng có thể phải trả giá. Ngược lại, nếu duy trì được cự ly đội hình tốt, hạn chế các pha bóng bổng và tận dụng hiệu quả những cơ hội phản công, U17 nữ Việt Nam hoàn toàn có quyền nghĩ về chiến thắng.

Bóng đá trẻ luôn chứa đựng những bất ngờ và sự khó lường. Khoảng cách trình độ ở cấp độ trẻ không quá lớn như bóng đá đỉnh cao, nơi bản lĩnh và tinh thần đôi khi có thể tạo nên khác biệt. Thực tế ấy từng được chứng minh khi U17 nam Việt Nam đánh bại U17 Australia 2-1 tại giải Đông Nam Á mới đây. Đó là minh chứng cho thấy các đội trẻ Việt Nam hoàn toàn có thể tạo nên bất ngờ nếu có sự chuẩn bị tốt và niềm tin đủ lớn.

Hơn ai hết, HLV Okiyama Masahiko hiểu rằng đây là "cơ hội vàng" để bóng đá nữ trẻ Việt Nam bước sang một trang mới. Một tấm vé World Cup không chỉ mang ý nghĩa thành tích đơn thuần, mà còn là cú hích lớn cho công tác đào tạo trẻ, cho niềm tin của người hâm mộ và cho tương lai bóng đá nữ Việt Nam. Nếu vượt qua Australia, U17 nữ Việt Nam sẽ trở thành đội tuyển bóng đá trẻ thứ hai của Việt Nam giành vé dự World Cup, sau kỳ tích của U20 Việt Nam năm 2017. Đó sẽ là cột mốc lịch sử không chỉ với bóng đá nữ mà còn với cả nền bóng đá nước nhà. ■

Nhà vô địch trong lòng người hâm mộ

● **Bài, ảnh: HOÀNG ANH**

Dù không thể chạm tay vào chức vô địch tại Giải billiards carom vô địch châu Á 2026, nhưng với những gì đã thể hiện, Bao Phương Vinh vẫn xứng đáng là nhà vô địch trong lòng người hâm mộ.

Hành trình của cơ thủ TP.HCM tại giải đấu năm nay không chỉ gây ấn tượng bởi chuyên môn, mà còn chinh phục khán giả bằng tinh thần thi đấu kiên cường, bản lĩnh và không bao giờ bỏ cuộc đến phút cuối cùng. Khi niềm hy vọng lớn nhất của chủ nhà là Trần Quyết Chiến bất ngờ dừng bước từ vòng bảng, Phương Vinh đã trở thành điểm sáng của billiards Việt Nam. Tay cơ sinh năm 1995 thi đấu bùng nổ ở các vòng knock-out, liên tiếp vượt qua nhiều đối thủ mạnh để tiến thẳng vào trận chung kết.

Dấu ấn lớn nhất của Phương Vinh chắc chắn là màn ngược dòng ngoạn mục trước cơ thủ số 1 thế giới Cho Myung Woo ở vòng 1/16. Trước nhà ĐKVĐ đang có phong độ cao, cơ thủ Việt Nam liên tục bị dẫn sâu. Có thời điểm khoảng cách điểm số là rất lớn (11-28) và nhiều người nghĩ đến một thất bại khó tránh khỏi. Thế nhưng, bằng tinh thần thi đấu lì lợm cùng khả năng bùng nổ đúng lúc, Bao Phương Vinh đã tạo nên cuộc lội ngược dòng đầy cảm xúc để thắng nghẹt thở 50-47.

Không chỉ đánh bại Cho Myung Woo, Phương Vinh còn lần lượt vượt qua Son Jun Hyuk (Hàn Quốc) ở tứ kết và cơ thủ số 1 Việt Nam hiện tại Trần Thanh Lực ở bán kết. Những chiến thắng ấy cho thấy đẳng cấp và sự ổn định của tay cơ người TP.HCM trong một giải đấu kéo dài với mật độ thi đấu dày đặc. Ở trận chung kết, dù rất nỗ lực nhưng Phương Vinh không thể vượt qua Kim Haeng Jik. Dẫu vậy, thất bại ấy không làm giảm đi giá trị của hành trình mà anh đã tạo nên tại giải châu Á năm nay.

Điều khiến người hâm mộ yêu mến Phương Vinh không chỉ nằm ở thành tích. Tay cơ 31 tuổi luôn mang đến hình ảnh một chiến binh thi đấu đầy máu lửa, không bỏ cuộc dù bị dẫn trước bao nhiêu điểm hay phải gặp đối thủ mạnh đến đâu. Chính tinh thần ấy đã biến anh trở thành nguồn cảm hứng đặc biệt tại nhà thi đấu Hồ Xuân Hương (TP. HCM), nơi khán giả liên tục dành những tràng pháo tay cổ vũ cho từng series điểm của anh.

Bao Phương Vinh luôn thi đấu hết mình dù đối thủ có dẫn bao nhiêu điểm

Ít ai nghĩ rằng phía sau vẻ ngoài hiền lành, rụt rè là một cơ thủ có ý chí mạnh mẽ và lối đánh tấn công đầy bản lĩnh như Phương Vinh. Anh từng vô địch thế giới năm 2023, sau đó cùng Trần Quyết Chiến tiếp tục mang về chức vô địch đồng đội thế giới 2024. Sau ngôi á quân châu Á 2026, Phương Vinh chắc chắn sẽ còn nhiều mục tiêu lớn phía trước. Chức vô địch World Cup, châu Á hay danh hiệu vô địch quốc gia đều là những đỉnh cao mà cơ thủ TP.HCM hướng đến trên hành trình chinh phục billiards thế giới. ■

● Tổng Biên tập: **NGUYỄN ANH VŨ**
● Phó Tổng Biên tập: **PHAN THANH NAM - NGUYỄN VĂN MƯỜI**
● **TÒA SOẠN - TRỊ SỰ VÀ PHÁT HÀNH:**
Số 141 Nguyễn Thái Học, phường Ô Chợ Dừa, TP Hà Nội - ĐT: 024.37265564 - E.mail: baovanhoa@fpt.vn
● **GPXB:** Số 37/GP-BVHTTDL ngày 6.3.2026 của Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch

● **VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM:**
170 Nguyễn Đình Chiểu, phường Xuân Hòa, TP.HCM - ĐT/FAX: 028. 38230890 - 39100922
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TỈNH KHÁNH HÒA:**
211 Thống Nhất, phường Tây Nha Trang, tỉnh Khánh Hòa; ĐT: 0258. 3825008
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TP ĐÀ NẴNG:**
12 Trương Hán Siêu, phường An Hải, TP Đà Nẵng - ĐT: 0236. 3897798

● **Chế bản:** Báo Văn Hóa
● **In tại:** Cty CP In Công đoàn Việt Nam

GIÁ: 5.000đ

Đưa hợp tác văn hóa và du lịch thành trụ cột quan trọng giữa Việt Nam với Ấn Độ và Sri Lanka

● TÙNG QUANG - THANH THỦY

Tối 8.5 theo giờ địa phương, Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm cùng Đoàn đại biểu cấp cao Việt Nam đã rời thủ đô Colombo của Sri Lanka về nước, kết thúc tốt đẹp chuyến thăm cấp Nhà nước tới Cộng hòa Xã hội chủ nghĩa Dân chủ Sri Lanka từ ngày 7 - 8.5 và trước đó là Cộng hòa Ấn Độ từ ngày 5 - 7.5.

Trước sự chứng kiến của Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm và Thủ tướng Ấn Độ Narendra Modi, thừa ủy quyền của Bộ trưởng Bộ VHTTDL, Thứ trưởng Hồ An Phong và Bộ trưởng Văn hóa và Du lịch Ấn Độ Shri Gajendra Singh Shekhawat ký và trao văn kiện hợp tác văn hóa và du lịch giữa hai nước Ảnh: TTXVN

Trước sự chứng kiến của Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm và Tổng thống Sri Lanka Anurs Kumara Dissanayake, thừa ủy quyền Bộ trưởng Bộ VHTTDL, Thứ trưởng Hồ An Phong và Bộ trưởng Bộ Phật giáo, Tôn giáo và Văn hóa Sri Lanka Hiniduma Sunil Senevi ký và trao Bản ghi nhớ hợp tác về văn hóa giữa Bộ VHTTDL Việt Nam và Bộ Phật giáo, Tôn giáo và Văn hóa Sri Lanka Ảnh: TTXVN

Chuyến thăm Ấn Độ và Sri Lanka của Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm đã mở ra đột phá chiến lược với hai quốc gia Nam Á này. Đây là lần đầu tiên Tổng Bí thư, Chủ tịch nước thăm Ấn Độ trên cương vị mới, diễn ra đúng dịp hai nước kỷ niệm 10 năm thiết lập quan hệ Đối tác Chiến lược Toàn diện. Với Sri Lanka, đây là chuyến thăm cấp cao nhất của lãnh đạo Việt Nam kể từ khi hai nước thiết lập quan hệ ngoại giao. Với Ấn Độ, hai nước nâng quan hệ lên Đối tác Chiến lược Toàn diện Tăng cường, với Sri Lanka là Đối tác Toàn diện, tạo khuôn khổ chính trị mới, tăng cường tin cậy và hiểu biết lẫn nhau.

Chuyến thăm đã tạo đột phá chiến lược, tạo điều kiện cho những bước chuyển về chất trong định hướng phát triển quan hệ với Ấn Độ và Sri Lanka. Việt Nam ký hơn 50 văn kiện ở Ấn Độ và 11 văn kiện ở Sri Lanka. Đặc biệt, với Ấn Độ, lãnh đạo Bộ VHTTDL đã ký với phía bạn hai văn kiện hợp tác về văn hóa và du lịch; với Sri Lanka, ký 2 văn kiện hợp tác về văn hóa, thông tin, truyền thông và du lịch. Đây được xem là những bước cụ thể hóa quyết tâm của các nhà lãnh đạo đưa hợp tác văn hóa và du lịch thành những trụ cột quan trọng trong quan hệ song phương giữa Việt Nam với Ấn Độ, Việt Nam với Sri Lanka.

Tại cuộc hội đàm giữa Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm với Thủ tướng Ấn Độ Narendra Modi, hai nhà lãnh đạo nhất trí củng cố nền tảng xã hội của quan hệ thông qua việc tăng cường hợp tác văn hóa, du lịch, giao lưu nhân dân. Sau cuộc hội đàm, Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm và Thủ tướng Narendra Modi đã chứng kiến lễ ký kết các văn kiện hợp tác, trong đó có hai văn kiện hợp tác về văn hóa và du lịch. Cụ thể, thừa ủy quyền của Bộ trưởng Bộ VHTTDL, Thứ trưởng Hồ An Phong đã ký và tiến hành trao hai văn kiện hợp tác với Bộ trưởng Văn hóa và Du lịch Ấn Độ, Shri Gajendra Singh Shekhawat, gồm: Chương trình trao đổi Văn hóa giữa Bộ VHTTDL Việt Nam và Bộ Văn hóa Ấn Độ giai đoạn 2026 - 2030; Bản ghi nhớ về hợp tác Du lịch giữa Bộ VHTTDL Việt Nam và Bộ Du lịch Ấn Độ.

Việc ký kết các thỏa thuận quốc tế của Bộ VHTTDL là bước cụ thể hóa việc triển khai Nghị quyết số 59-NQ/TW ngày 24.1.2025 của Bộ Chính trị về hội nhập quốc tế trong tình hình mới. Chương trình hợp tác văn hóa Việt Nam - Ấn Độ tạo cơ sở pháp lý cho việc phát triển hợp tác về văn hóa, nghệ thuật giữa hai nước giai đoạn 5 năm tới (2026-2030), đặc biệt, năm 2027 Việt Nam và Ấn Độ kỷ niệm 55 năm thiết lập quan hệ ngoại giao. Bên cạnh Chương trình trao đổi về văn hóa, thỏa thuận hợp tác về lĩnh vực du lịch được ký kết tạo dấu mốc quan trọng trong bối cảnh lượng khách du lịch hai nước đang có mức tăng trưởng ấn tượng, nhu cầu giao lưu, tìm hiểu cơ hội hợp tác giữa doanh nghiệp hai nước ngày càng tăng, đây là cơ sở để khai thác tiềm năng to lớn của hai quốc gia vốn có nhiều sự chia sẻ về văn hóa và lịch sử.

Trong Tuyên bố chung nâng tầm quan hệ lên "Đối tác Chiến lược Toàn diện Tăng cường", hai bên hoan nghênh việc ký Chương trình Hợp tác Văn hóa giai đoạn 2026-2030; nhất trí tiếp tục thúc đẩy giao lưu văn hóa; hoan nghênh việc ký kết Bản ghi nhớ hợp tác du lịch và nhất trí khuyến khích phát triển du lịch hai chiều bền vững, bao trùm, bao gồm du lịch văn hóa và di sản, du lịch y tế và chăm sóc sức khỏe và các loại hình khác.

Với Sri Lanka, tại buổi hội đàm với Tổng thống Sri Lanka Anurs Kumara Dissanayake, đáp lại chia sẻ của Tổng thống Anura Kumara Dissanayake về tình cảm và sự tôn kính của người dân Sri Lanka dành cho Chủ tịch Hồ Chí Minh, Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm nhấn mạnh cần phát huy hơn nữa hợp tác văn hóa và đề nghị Sri Lanka hỗ trợ các hoạt động tôn vinh Chủ tịch Hồ Chí Minh cũng như lan tỏa văn hóa và ngôn ngữ Việt Nam tại Sri Lanka. Tổng Bí thư, Chủ tịch nước nhấn mạnh, hai nước cần quyết tâm đưa các thỏa thuận và triển khai ngay.

Cũng tại hội đàm, hai nhà lãnh đạo nhất trí đưa hợp tác văn hóa, du lịch, giáo dục, kết nối và giao lưu nhân dân thành một trụ cột quan trọng của quan hệ song phương. Theo đó, hai bên sẽ mở rộng hợp tác du lịch nhất là du lịch tâm linh; mở đường bay thẳng giữa hai nước...

Ngay sau hội đàm cấp cao, Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm và Tổng thống Sri Lanka Anurs Kumara Dissanayake đã chứng kiến Lễ trao các văn kiện hợp tác giữa các Bộ, ngành hai nước, trong đó, Bộ VHTTDL Việt Nam đã ký kết 2 văn kiện quan trọng. Cụ thể, thừa ủy quyền Bộ trưởng Bộ VHTTDL, Thứ trưởng Hồ An Phong và Bộ trưởng Bộ Phật giáo, Tôn giáo và Văn hóa Sri Lanka Hiniduma Sunil Senevi ký và trao Bản ghi nhớ hợp tác về văn hóa giữa Bộ VHTTDL Việt Nam và Bộ Phật giáo, Tôn giáo và Văn hóa Sri Lanka; Thứ trưởng Hồ An Phong và Thứ trưởng Bộ Y tế và Truyền thông đại chúng Sri Lanka Kaushalya Ariyarathne ký và trao Bản ghi nhớ hợp tác trong lĩnh vực thông tin và truyền thông giữa Bộ VHTTDL Việt Nam và Bộ Y tế và Truyền thông đại chúng Sri Lanka.

Đối với Bản ghi nhớ hợp tác về văn hóa, văn kiện xác định các nội dung hợp tác cụ thể trong lĩnh vực văn hóa, như: Bảo tồn, trùng tu các di tích khảo cổ, lịch sử và văn hóa; nghệ thuật biểu diễn, trao đổi đoàn nghệ thuật và nghệ sĩ; hợp tác điện ảnh, trao đổi phim và các đoàn đại biểu tại các liên hoan phim của hai nước; đẩy mạnh trao đổi xuất bản phẩm và in ấn các ấn phẩm văn học, văn hóa nhằm tăng cường hiểu biết và giao lưu nhân dân giữa hai quốc gia.

Đối với Bản ghi nhớ hợp tác trong lĩnh vực thông tin và truyền thông, việc ký kết sẽ tạo cơ sở để tăng cường hợp tác về thông tin và truyền thông giữa hai nước trong 5 năm tới. Bản ghi nhớ hướng tới tăng cường hợp tác đào tạo nguồn nhân lực trong lĩnh vực báo chí - truyền thông, tạo điều kiện để các cơ quan truyền thông hai nước học hỏi kinh nghiệm, đổi mới công nghệ, nâng cao năng lực chuyên môn và tiếp cận các xu hướng truyền thông quốc tế hiện đại.

Tuyên bố chung về việc nâng cấp quan hệ lên Đối tác Toàn diện, hai bên nhất trí thúc đẩy hợp tác trong bảo tồn và phát huy các giá trị di sản văn hóa; tăng cường xây dựng và triển khai các chương trình giao lưu, quảng bá văn hóa, lịch sử và thể thao; tăng cường kết nối giữa các tổ chức Phật giáo; thúc đẩy đối thoại liên văn hóa và nghiên cứu tổ chức các diễn đàn, hoạt động hành hương và tiến tới đồng đăng cai các sự kiện Phật giáo khu vực và quốc tế; nhất trí hợp tác sản xuất các chương trình phát thanh, truyền hình giới thiệu về văn hóa, con người và lịch sử của hai nước; thúc đẩy hiệu quả hợp tác du lịch, thương mại và giao lưu nhân dân.

Là những nước có quan hệ hữu nghị truyền thống, chia sẻ các giá trị về văn hóa, Phật giáo, du lịch tâm linh, việc tăng cường hợp tác văn hóa và du lịch với Ấn Độ và Sri Lanka sẽ góp phần đưa quan hệ hữu nghị giữa Việt Nam với hai quốc gia Nam Á quan trọng này lên tầm cao mới. ■